

Glauber, Johann Rudolph. Libellus dialogorum, sive Colloquia, nonnullorum hermeticæ medicinæ, ac tincturæ universalis studiosorum, in gratiam eorum, qui hermeticam philosophiam amplectuntur, conscripta & edita, studio & labore Joh. Rudolphi Glauberi

Amstelodami, apud Joannem Janssonium, anno M DC LXIII, 1663.

Cote : BIU Santé Pharmacie 11364(3)

3
LIBELLUS
DIALOGORUM,

Sive

COLLOQUIA,

Nonnullorum Hermeticæ Medici-
næ, ac Tincturæ Universalis studio-
rum, in gratiam eorum, qui Hermeticam Phi-
losophiam amplectuntur, conscripta &
edita,

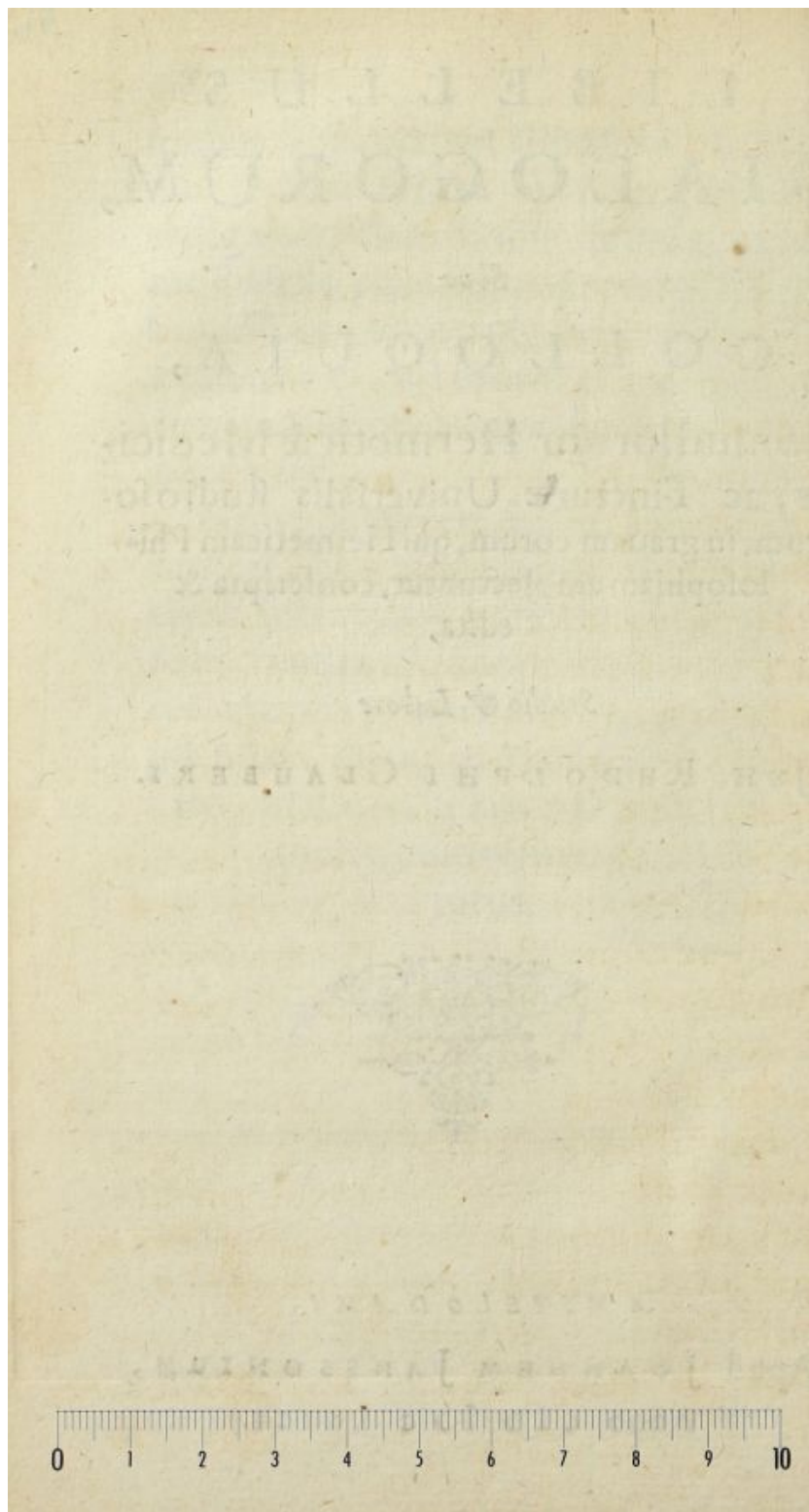
Studio & Labore

JOH. RUDOLPHI GLAUBERI.

AMSTELODAMI,

Apud JOANNEM JANSONIUM,
Anno MDCLXIII.

Ad Benevolum Lectorem

P R Æ F A T I O.

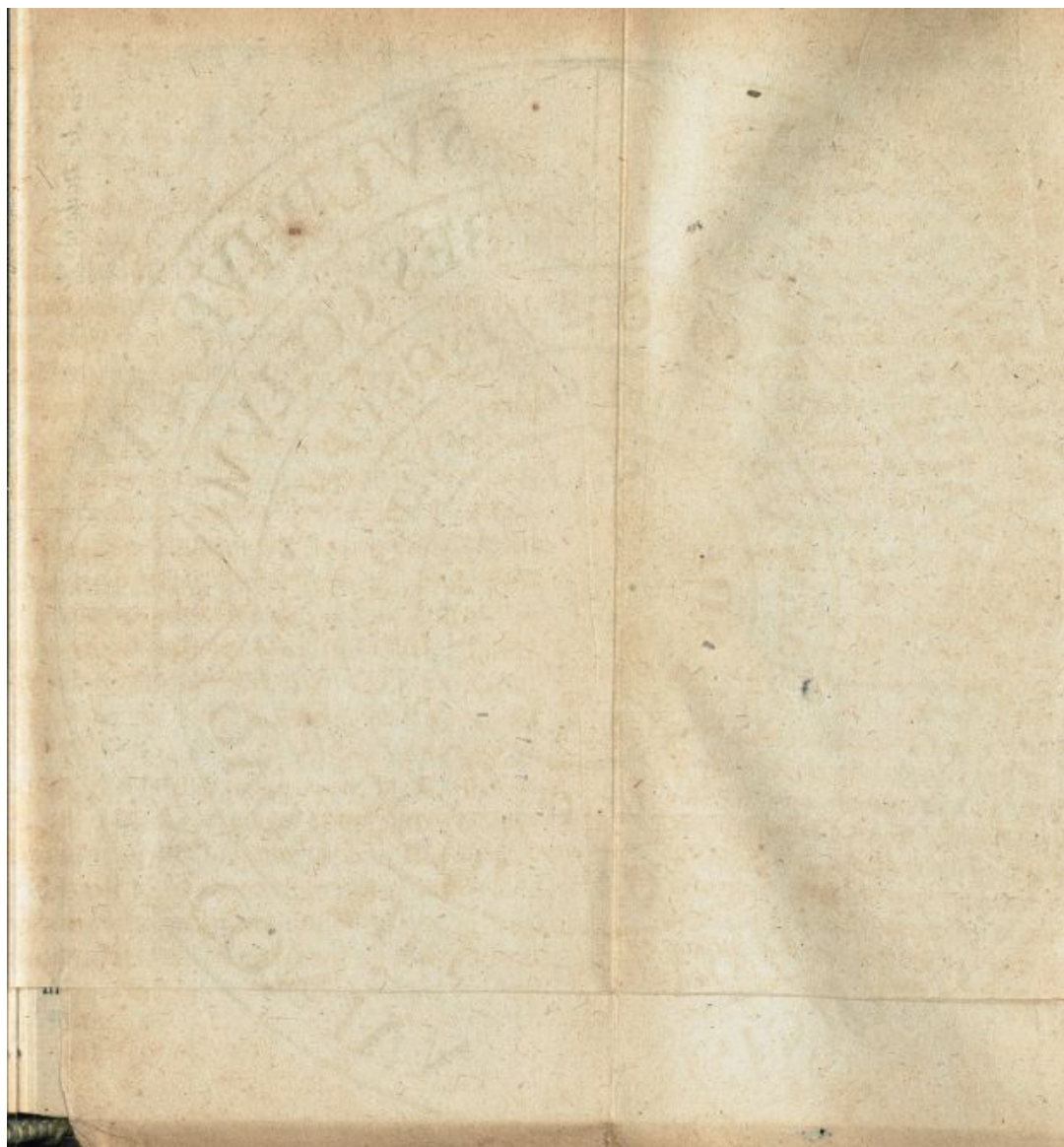
HOs tres Dialogos nunquam publici juris facere, sed hinc inde bonos amicos, & benè de me meritos, eorundem participes reddere in animum induxeram. Eâ de causâ nonnullis, eorum describendorum, copiam feci, qui contrâ voluntatem, & opinionem meam, benigne eâdem, quâ acceperunt, abusi alios suos amicos eorundem compotes reddiderunt; quo factum est, ut in vulgus emanaverint, atque itâ sæpius descriptis usu venerit, ut plurima vitia, quod plærunque contingere solet, iisdem irrepsissent, ac verborum meorum sensus in sequiorem partem abierit. Quod cum mihi majori incommodo, quàm commodo esse comperirem, præcipuè quod opus tale nihilominus sub nomine meo se aliis insinueret, communi omnium utilitati servire, & idem sub nomine meo publici juris facere consultum duxi, ut itâ ex duobus malis minus eligerem, atque boni nominis mei famæ consulere. Non tamen eo fine, quò mihi nominis celebritatem aliquam compararem,

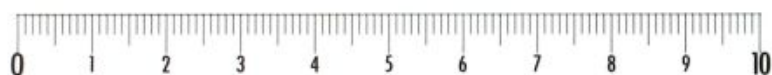
A 2

præ

præ cæteris plus sapienti, atque ita rerum cognitione, & experientia pluribus aliis antecellenti, sed potius ut incredibilia Dei Omnipotentis opera, & miracula, ad sui nominis gloriam infinitam, innotescerent, & palam fierent. In iis conscribendis ea tantum profero, quæ ipse manibus meis operatus sum, ac adhuc, divino adjumento, cujusvis temporis operatione certâ & indubitatâ, demonstrare possum. Cuncta tamen eo sensu à nemine capi volo, quæ jam totum opus omninò absolvissim, & ad debitam, ac omnibus numeris suis absolutam perfectionem deduxissim, quod mihi nullo modo arrogare possem: Hoc duntaxat affirmo, si quis in hoc opusculo præscriptos labores, secundum literarum sequutus fuerit, cum sine omni errore perventurum, quod ego jam perveni, etiam tamen conditione, ut verum Salem Philosophorum, ejusque usum cognitum & perspectum habeat. Quæ restant, Deo benedictione suâ successum fortunanti commendo, atque hoc unum rogo, ut quisque ex quo hæc scripsi, animo accipiat, & sincerum meum de ipso bene merendi studium æquè bonique consulat.

D I A-

DIALOGUS,

Sive

COLLOQUIUM PRIMUM

Duorum Hermeticæ Medicinæ studioforum, literis A, & B, notatorum, quorum huic labores sui feliciter, illi infeliciter cesserunt, ideò ab hoc manuductionem ad opus petenti, à quo voti sui compos redditur.

Opusculum omnibus tanti Arcani impetrandi studio flagrantibus, lectu utilissimum, conscriptum à

J O H. R U D. G L A U B E R O.

B. **S** Alve mi Amice: Quid ità tristem, ac cogitationibus oneratum, & nescio quæ tecum mussitantem te hîc offendo? A. Salve tu quoque plurimum, Amice, qui tàm opportuno tempore te mihi offers, & quidem hoc ipso momento de te cogitanti, & tuum adventum maximè exoptanti. En tua scripta, quæ hîc manibus, & mente pervolvo, tàm obscura tamen, ut ex iis me ipsum expedire nequeam, licet

A 3

maxi-

maximum etiam ipsis intelligendis laborem adhibeam. Plurimorum aliorum celebrium, & fide dignorum Philosophorum Scripta etiam diligenti, & assiduâ lectione pervolvi, eâ spe fretus, me tandem veritatis cognitionem assecuturum esse: Sed proh dolor! nihil aliud comperio, quam quod glabram, & lubricam serpentis lubrici caudam manibus teneam, quæ subinde elabens magis ac magis me commaculat. Proinde firmiter constitui, nisi propediem mihi Deus bonum aliquem amicum miserit, qui ex tanto labyrintho me miserum educat, omnes libros, omnia instrumenta, & omnes materias, quibus tantum temporis frustra transmissi, ac tantorum sumptuum jacturam feci, in ignem conjicere, ac Vulcano tradere, ut tantorum laborum irritorum, & tam inutilis coctionis tædio liberer. Si tibi tamen placeret, nullus dubito, quin paucis verbis ex tot errorum salebris, & impeditis viarum ambagibus in rectam semitam me reducturus esses, probè cognitum, & perspectum habentem, quod tantis arcanis totius ætatis tuæ annos, omne tuum studium, omnesque labores impenderis, & divinâ gratiâ favente, veritatem ipsam consecutus sis. Idcirco submissis precibus à te contendo, ne me auxilio tuo destitutum dimittas, sed pro tuâ innatâ bonitate, & benignitate, mihi amico tuo, fraternâ institutione, & manu ductione succurras. Quod si non feceris, aut facere nequiveris, nihil restat, quàm ut artis hujus veritatem, & possibilitatem, non modò penitus

nitus in dubium vocem, verum etiam firmiter mihi persuadeam, aureorum montium pollicitis referta illa scripta, nil nisi aniles esse fabulas, & inanes otiosorum hominum speculationes, & vana somnia, licet à tantis viris profecta sint. B. Quid ex te audio? te tam demisso & fracto animo esse nunquam credidissem. Num ideo scripta Philosophorum contemnere, & susque deque habere velles, quia captum tuum fugiunt, & tibi intellectu difficilia sunt? Talia te cogitare, ne dicam, dicere nefas est. Hoc potius tibi persuadeas velim, te arcanorum, & donorum tanti momenti nondum dignum fuisse. Licet homo, plurimis laboribus improbis, se in hoc mundo excruciet, sudoribusque indefinentibus suum corpus affligat, sine divinâ tamen benedictione nihil efficiet. An tibi ignotum est Pauli Apostoli dictum? Non est currentis, neque volentis, sed solius Dei miserentis. Iis igitur te annumeres oportet, qui frustra cucurrerunt, nec tibi à Deo injuria orta est. Annon Christus dicit? Non omnes, qui dicunt, Domine, Domine, regnum cœlorum ingredientur, sed ii soli, qui voluntatem Patris mei faciunt. Te ipsum examina, & vide, quomodo res tuæ apud Deum constitutæ sint. A Deo, & non à Philosophis tantarum rerum largitio proficiscatur oportet. Philosophus veritatem scribere quidem potest, sed in potestate suâ non habet, ut tibi benedictionem divinam, omnium bonorum cardinem, largiatur. Tanti momenti Arcana non

hominum, sed Dei dona sunt, qui, quibus vult, eadem largitur. A. Num hæc est consolatio, & doctrina, quam abs te petivi? Te non rogavi, ut esses Pater confessionarius, qui ex me factorum meorum confessionem audires, sed potius, ut bona, & utili manuuctione, & institutione ignorant & imperito mihi succurreres. Haud enim me latet, Arcanorum tantorum impios nunquam compotes fieri, in quorum numerum me referri nolo. Petitionis meæ duntaxat rationem habe, & introitum saltem mihi ostende, per quem in rectam, & regiam viam intrare queam: Deum precandi, ac indefesso studio laborandi curam mihi per mitte: Deum precibus & laboribus meis benedictionem suam non denegaturum spero. B. Quoniam summo studio, & contentione indefessa te huic tantæ rei inhiare video, non possum, quin tibi viam illam commonstrem, per quam ipse progressus sum, & quidem ad eum usque locum, ad quem mihi jam pervenire licuit. Equidem Promissam terram ante oculos meos versari video, ac fines ejus quotidie conspicio, neutiquam dubitans, propediem ingressuro mihi ejus fructuum suavissimorum fruendi facultatem datum iri, si nullum impedimentum tantâ felicitate me prohibuerit. Quantum ad te attinet, cum pedum tuorum promptitudine, & celeritate mihi antecellas, nullum dubium est, quin æquè celeriter ac ego in eam sis perventurus. Sed primum dic mihi, quibus rebus tuos sumptus, labores,

res, & ipsum tempus pretiosum inutiliter impenderis, ut te, quantum in me est, ex erroribus tuis expeditum in rectam viam commodius reducam. Æger locum vulneris, & doloris Medicum celans, ab ipso auxilium, & medelam frustra expectabit. Erranti medicina confessio. Fatere igitur veritatem, ut audiam, quibus rebus seductus in tot errores incideris. A. Ordine cuncta recensere non possem, quamvis ipsum tempus, ad faciendum illud, mihi suppeteret: Tuum verò tempus longè pretiosius, non permittit, ut stultis laboribus meis audiendis transmittatur: Vehementi quoque tædio me afficit tot laborum irritorum, ac tantæ non modo temporis, verum etiam sumptuum jacturæ recordatio, quorum omnium meminisse horreo, tantum abest, ut longâ recensione eadem repetere velim. Itaque facile conjecturâ colligere potes, quod non sensui, sed nudæ literæ in Philosophorum scriptis insistendo, à rectâ viâ aberraverim, & in tot errorum ambages me ipsum præcipitem dederim. Vegetabilia, Animalia, & Mineralia perscrutatus, quia Lapidem suum Vegetabilem, Animalem, & Mineralem esse Philosophici scribunt. Veram materiam sub manibus non habuisse mihi videor. Nam si in aliqua se corvi caput conspiciendum præbebat, cæteri tamen colores à Philosophis descripti, ut sanguis draconis, cauda pavonis, lac virginis, coagulum; ac cum primis ruber, & in igne constans Salamander ille, nusquam apparebant.

A 5

Si

Si hæc, in aliâ sanguis draconis, aut lac virginis in conspectum prodibat, cæteri tamen colores, ac reliqua signa quorum Philosophi mentionem fecerunt, nullibi se conspicienda offerebant. Quos & qualescunque labores adhibui, & quibuscunque materiis usus fui, irritò conatu oleum & operam perdidì, cum nihil unquam boni ex laboribus meis prodiderit. Hinc factum est, ut ferè tandem mihi persuasissem, ex unâ materiâ, & uno eodemque labore consequenter unum colorem alteri succedere, & primum in putrefactione caput corvi, inde caudam pavonis, & sic deinceps sanguinem draconis, lac virginis, coagulum, caseum & tandem fixum Salamandrum, solius externi ignis auxilio, oculis se subicere nunquam posse. Sed quia ex tuorum scriptorum lectione mihi innotuit, quod in laboribus tuis, omnes illi colores, eo ordine, quo à Philosophis descripti sunt, se tibi conspiciendos obtulerint, tibi tanquam homini, conscientiaæ tuæ rationem habenti, fidem adhibeo, & firmiter credo, te talia non scripturum fuisse, nisi eadem manibus tuis operatus esses, & adhuc quovis tempore operari posses. Adjumento mihi saltem sis velim, ut vera materia, ejusque clavis mihi innotescat, & ego efficiam, quò color unus post alterum, in uno vitro, atque solâ unius ignis ope in conspectum prodeat. Si hoc fecerit, optime contentum me fore confidas. Reliqua, quæ Multiplicationem, Projectionem, & talia his affinia, spectant, meo ipsius studio, me postea indaga-

dagaturum non diffido, si modo tandem aliquando rectam, veram, ac regiam viam ingredi mihi liceat. B. Ne tibi quæso tantum sumus, & facilia factu pures, quæ dictu sunt facilia. Annon in Bernhardo legisti, quod quidam, juxtà cum ipso, magnum illud Arcanum habuerit, exceptâ solâ Multiplicatione, quam ipsi Bernhardus revelare abnuit, quippe habenti eodem libros, quorum lectione Bernhardus Multiplicationem adeptus est. Sed age, quoniam nihil aliud precibus tuis hâc vice à me contendis, nisi Materiam, & clavem aliquam, tuo desiderio satisfaciam, quantum quidem tempus & occasio in præsentia permittent.

Attentione igitur diligenti animadverte ea, quæ tibi dicturus sum, & quibus etiam audacter fidem adhibere potes. More multorum te non seducam, nec alia tibi revelabo, quàm quæ propriis manuum mearum laboribus expertus sum. Literarum ipsarum ductum sequuturus non errabis, nisi Deus non permissurus, peculiare aliquod impedimentum tibi objecerit.

Quantum ad Materiam attinet, ex quâ Philosophi Medicamentum illud Universale confecerunt, eam non unam aliquam, sed diversam esse comperi, quod ex Philosophorum scriptis clarè patet, apertè innuentibus, unum hâc, alium alia viâ & materiâ usum fuisse, tandem tamen exitus optati compotes factos. Unde necessarium esse videtur, ut diversæ materiæ, ex quibus unum &
idem

idem fieri debet, intetioribus suis partibus non diffimiles sed similes sint, licet externa specie illud præ se non ferant. Etenim fieri potest, ut duæ, tres aut plures res, externâ specie quidem multum discrepent, internis verò suis partibus adeò inter se conveniant, ut ex uno idem quod ex altero, fieri queat. Exemplo sint herbæ alicujus semina, & radices, quæ externo aspectu nullam similitudinem cernendam offerunt. & tamen unam, & eandem herbam producant, si in terram scorim inferantur. Ità etiam cum Metallicis germinibus, & stirpibus comparatum est, quæ non minus ex radicibus, quàm ex seminibus Metallicis pullulare solent, adeò ut ex Metallicâ radice ejusdem naturæ & formæ arbor exsurgat, qualis ex ipso semine nascitur. Constat autem in Metallico Regno Saturnum sive Plumbum radicis, Martem sive fetrum trunci, Jovem sive Stannum corticis, Mercurium sive Argentum vivum succi inter truncum, & corticem, Venerem sive Cuprum foliorum viridium, Lunam sive Argentum florum alborum, & Solem sive Aurum maturi fructus aut seminis locum obtinere. Si igitur planta Metallica multiplicanda est, multiplicatio illa commodius effectui non dabitur, quam per ☉ & ♄. sive per arboris semen, & radicem. Quicumque autem hoc in genere aliquid præstare desiderat, commodiores materias non inveniet, quàm Solem aut Saturnum, i. e. Aurum & Plumbum. Vulgaria illa tamen non intelligo, sed talia, in quibus

quibus Aurum adhuc immaturum & invisibile latet, artis auxilio visibile, fixum, maturum, & constans reddendum. Ità idem, quod superius in Sole cerni potest, & visibile in oculos incurrit. itidem inferius in Saturno invisibile reperitur. Atque ità res ipsa monstrat, quod ex duabus rebus, externa specie dissimilibus, unum idemque ipsis simile confici queat, quia internæ ipsarum partes, unius & ejusdem sunt naturæ, & externa eorum discrepantia non nisi ex impuritate, & maturationis defectu oriatur. Proinde ex Saturno, tanquam ex immaturo, & impuro Auro boni quid producendum est, necessitas postulat, ut probè lavetur, & ex probè loto Auri primum Ens extrahatur, & figatur. Sin verò ex maturo Auro melius adhuc educendum, iterum prius putrescat, ac in nihilum redigatur oportet, quàm aliquid nobilius ab ipso proficiscatur. Nam simile est Vegetabilium semini, quod nullam sui multiplicationem admittit, nisi prius terræ immixtum putredine consumatur, quod ipsius Christi Domini nostri testimonium comprobatur, dicentis, nisi granum tritici putredinem in terrâ subeat, fructus proferre nunquam poterit. Firmum itaque & ratum omninò est, Aurum in meliorem gradum transponi non posse, nisi iterum destruat, & in tale corpus redigatur, ex quo in pristinum suum corpus aureum reduci nequeat. A. An unquam fieri posset, ut in igne tam constans Metallum, eo pacto destruat, ut ad pristinum suum corpus redire

dire non possit ? Equidem de magnis facinoribus non est quod gloriari : Haecenus aliquot annorum spacio auri coctione me cruciavi, illud variis aquis acerbis dissolvi, & flavo suo colore per retortam, & alembicum ascendens destinavi, sed in ejusdem præcipitatione nil aliud consecutus sum, nisi aurum vulgare, quod ne minimam quidem mutationem, aut emendationem admiserat. Unde tandem cum pluribus aliis apud animum meum statui, Aurum Vulgare non posse esse Lapidis Philosophici materiam, nec plus Tincturae corpore suo occultare, quam quidem indigeat, ac proinde alia alba corpora Metallica tingendi facultate non pollere. B. Te in hanc opinionem incidisse haud miror : Sunt alii plures, qui juxta tecum in eadem opinione versantur : Imò de hac re mihi ipsi magnum dubium fuit, an Aurum interioribus suis partibus plus coloris occulat, quam exteriori specie præ se fert. E contrario tamen verisimile mihi non potuit fieri, tot magni nominis viros, hominum seducendorum causâ, tantas fallacias, & tot mendacia literis mandasse. In hac dubitatione fluctuanti mihi, post varias, ac multas inquisitiones, tandem se veritas fortè fortuna obtulit, ita ut jam manifestè erroris mei convictus, credere cogar, ex Auro veram Tincturam, imperfectiora Metalla tingentem, elici posse. Quaecunque oculi cernunt, & manus contrectando palpant, iis fidem adhibere oportet. A. Gaudio exultat mihi animus, ex te audienti, quod

quod veritatem videris : quod me quoque tandem aliquando exhilaraturus sis spero. Q. Quin-
quid penes me erit , ut commodò tuo serviendi
causa exequar, neutiquam tibi denegabo; sed hoc
scias velim, ipsius veritatis splendorem mihi qui-
dem affulxisse , sed opus ipsum, ob temporis ino-
piam , nondum à me ad finem perductum esse,
nihilominus tamen certo , & firmiter persuasum
habente, si nihil impedimenti intercesserit, me il-
lud optato fine absoluturum esse. Cum autem
haud paucis annis me inferior sis, & tam tempo-
re, quàm aliis commoditatibus abundes, multò
citius te operi isti colophonem impositurum con-
siderem, si tibi palàm fecero ea , quæ mihi jam ex
laboribus mearum manuum innotuerunt. A. Ma-
giste hac tua liberalitate, & me felicitatis tuæ parti-
cipem redde, ut honestatis studiosum virum , tibi
& tuis in æternum devinciendum. Quicquid
laboris pro te suscipiendum erit, prompto ac lu-
bente animo suscipiam, atque institutioni tuæ sa-
lubri in omnibus morem geram. B. Age tibi
confido, pollicitis te omninò satisfacturum, qui-
bus fidem tuam astringis : manu tamen datâ
mihi promittes, te artem summo silentio velatur-
um. A. En dextra, fidesque. B. Arrige igitur
aures Pamphile, accuratâ attentione ut exipias,
quæ tibi dicturus sum. A. Attendo. B. Pri-
mò tibi scitu necessarium est, si quid boni ex Auro
vulgari conficere desideras, planè tibi ex animo
ejiciendam opinionem, quæ haud paucos in non
exi-

exiguas difficultates præcipitavit, putantes, unius aut alterius Menstrui adjumento colorem ex auro extrahi, & argentum eodem colore aureo extracto tingi, atque auro albo colorem suum, per alia minora metalla, antimonium puta, cuprum, aut ferrum reddi posse. Has cogitationes ex animo tuo penitus dimoveto, utpote pluribus & temporis, & opum jacturâ constantes. Varii modi sunt, quibus auro colorem suum extrahere novi, non tamen hic necessariis. ut longâ recensione enumerentur, cum nihil omnino lucri, sed temporis potius ac sumptuum jacturam inferant. Tuum est, illud unicum accurato & indefinente studio meditari, quo pacto aurum, destruas, occidas, ac per putrefactionem cogas, ut internum, & invisibilem suum colorem in apertum producat atque è contrario suam externam & visibilem flavedinem intrò vertat. Nam Aurum ipsum nihil aliud est, nisi mera Tinctura, ad quam acquirendam nulla aliâ re opus est, nisi verâ clavi, quæ aurum referet, invertat, ejusque invisibilem colorem visibilem reddat. Porro illi etiam non sunt audiendi, qui de auro in sua tria principia, Salem puta, Sulphur, & Mercurium reducendo, de principiiis istis tribus ab omnibus suis impuritatibus liberandis, & de iis tandem probè purgatis de novo iterum conjungendis, ac in Universalem Tincturam figendis imperitissimas nugas jactant. Somnia sunt, quæ nunquam fieri possunt, & cum somno evanescentia, lucri vanâ expectatione
hian-

hiantes avaros deludunt. Nec enim feces, quibus aurum inquinatum garriunt, ullæ adsunt, neque ipsum etiam ☉ in tria illa principia se distrahi, & dissolvi patitur. Ac si illud fieri posse concederemus, quid ex tam irritò labore commodi auro obtingere posse speraremus, cum tali separatione ne minimam quidem ipsi emendationem accedere videamus. Ratum igitur, & firmum manet, aurum nec ullas feces continere, nec etiam resolutionem in tria illa principia admittere, sed potius requirere, ut radicaliter solum debita putrefactione aperiatur. Supervacaneus est etiam labor illorum, qui Cementorum salforum ope Auro animam suam extrahere conantur: Nam licet interdum cementationes tales succedant, ut ☉ ex ipsis planè album eximatur, nihilominus tamen tale ☉ album adhuc suum colorem secum habet, quem ipsi parum Salispetræ influxu injectum facile restituit. Albor enim ille evanescit, & veritatem prodit, aurum neque flavum suum colorem perdidisse, neque ponderis sui jacturam fecisse, cum utrumque in Cemento retinuerit. Inscii nos ipsos haud raro decipimus, dum persuasum habemus, quod Aurum per Sales suo colore spoliaverimus, cum tamen ipsum ex Salibus Sulphur quoddam attraxerit, à quo album est redditum. Experto crede Ruperto: Expertus loquor, nec somniis distentum caput gero. Exemplo rem declaro: Aurum parum in Aqua Regis solve, solutionemque

B

Tar-

Tartaro in pulverem redacto affunde, ita ut affusa ipso Tartari pulvere abscondi, & velari queat. Tartarum solutione auri humectatum impone crucibulo forti, quod operculo luto probè munito teges; aut potius thecæ, aut vasi cementario inde, quod commodius erit. Vase ipso igni cementationis immisso, Aurum peculiare sulphur extrahens album, & fragile evadet, postquam liquatum sales à se removerit. Quis hinc non crederet, auro suum colorem à salibus subtractum esse, cum tamen contrarium evenit. Parum quippe salis petrae, aut ipsum cineritium, sive cupella omnem alborem abigere, & flavum suum colorem pristinum restituere possunt, quod ipsum aliquoties feci, ac propriis meis manibus expertus sum. A. Nunc iterum aliquid novi ad aures meas pervenit. Quis eorum, qui albiore, quam Lunâ, colore tinctum aurum suum ex cementoriâ thecâ exemerunt, non credidisset, ipsi Tincturam suam penitus ademptam esse? Quod quoniam ita se non habet, necesse est, ut aliquod aliud arcanum, & miraculum sub tali actione lateat. Aurum, sine metallorum alborum auxilio, album reddere, res profecto haud parvi est momenti, atque idcirco majoris admirationis, quia ignotum est, unde albus ille color originem suam ducat: Ex aquâ regis eam capere nequivit, nec Tartaro eandem acceptam ferre potuit, quod me in tantò majorem admirationem rapit. Hunc scrupulum quæso mihi exime, & rem enu-

enuclea, sub quâ magni, & arcani quid latere, non sine gravi ratione arbitror. B. Auribus attentis verba mea excipe: Ut omnia quasi uno actu, & ictu accipias fieri non potest: Hoc de Auro opus in principio tantum aggredere; de aliis arcanis postea suo tempore agamus. Hoc unum tamen hîc notes velim, sulphuri illi, quod aurum adeò album, & fragile reddidit, magnum cum ipso commercium intercedere, eò quod ab auro tam facili labore ex Tartaro extractum est. Hinc suspicari quis posset, si aurum concluso cemento diutius detineretur, aut relinqueretur, sulphur illud, quod aurum tam album reddidit, tandem in auro rubrum, & fixum evasurum. Omne enim sulphur est Tinctura, quando fixum est factum, & ab aliis metallis ingressum acquisivit. Arcanum hoc magni fac, accuratioreque meditatione hujus rei proprietatem expiscare, quippe multum boni inde crues. A. Equidem animadvertere possum, plus in recessu hæc habere, quàm fronte promittant. Rem accuratiore indagine excutiam: Forsan hæc via propior est, quàm illa, quæ inversionem auri requirit. Apud Philosophos me legisse memini dicentes: Aurum suum tingere non posse, nisi prius tingatur, nec etiam rubrum colorem suscipere, nisi prius dealbetur. Naturam infinitis divitiis opulentissimam esse, nec tam celeri perscrutatione perquiri posse video; quantò diutius quis quaerit, tantò plura inveniando offendit, adeò ut tan-

B 2

dem

dem tanta bonorum copia se quærentibus offerat, quæ electionem ipsis difficilem & dubiam reddunt, cum unum perinde ac alterum bonitatem & utilitatem suam commendet. Verba porro tua intellectu, & auditu admodum difficilia sunt. Fidem enim omnem superare videtur, quod constantissimum in Igne Aurum ita mutari possit, ut non sit amplius aurum, ac ægrè, imò penitus, artis adjumento in corpus suum pristinum reduci non possit. Sæpe Philosophos frequentibus lectionibus percurrenti mihi occurrit sententia ipsorum, quâ statuunt, aurum putrefactione corrumpendum esse, si melius quid, & nobilius ex ipso nasci debeat: Sed cum res mihi videretur omnem facultatem naturalem excedere, atque omninò fieri non posse, ut tam constans materia putredinem aliquam subiret, Philosophos aliud aliquid, illa putrefactione suâ, intellexisse, ac designasse ratus sum. Interea tamen possibilitatis, & veritatis demonstrationem summo desiderio abs te expecto. B. In nomine Domini igitur propius ad me accede, & attende ad ea quæ tibi monstrabuntur. Hic Auri vulgaris semunciam imponemus huic Aquæ fortis ex Vitriolo, & Salepetræ confectæ, cui eodem vel aliquanto majori pondere, quod aurum habet, nostrum Salem Ammoniacum adjungemus, sine quo Aqua Fortis sola Auro solvendo par non est. A. Quæso cur dicis Salem nostrum Ammoniacum? Num plura & diversa Salis hujus

jus genera inveniuntur? Quando aurum mihi solvendum est, Aquæ Forti Salem illum Ammoniacum addo, qui passim in Mercatorum tabernis reperitur, ac de solvendum aurum in aquam flavam promptus est. B. Tu quidem tuo modo benè loqueris. Quivis Sal Ammoniacus cum Aquâ Forti auro solvendo idoneus est, nec hic modus solvendi pro novo haberi debet, quippe apud omnes Chymicos hætenus usitatissimus, qui aurum ita solvere solent, quod tamen hoc pacto solutum, est & manet aurum, ac se facillimo labore ex Aquâ Forti rursus præcipitari, & in suum pristinum corpus, quod ante solutionem habuit, per fusionem reduci patitur. Sed si solutio, nostri Salis Ammoniaci ope, peracta fuerit, longè aliter se res habet, ac frustra reductione tentata, contrarium usu venit. Si enim VB aurum, una duntaxat vice, nostro Ammoniaco Sale solutum fuerit, nullam amplius fusionem aut liquationem admittit, nec per se in malleabile corpus Metallicum redit, sed in tigillo spadiceum, aut phœniceum colorem obtinens, infusibilis pulvis manet. Si Boracem adjunxeris, & Igni fundendum imposueris, in rubrum vitrum abibit, quod signum est, quod planè destructum, atque in aliud corpus mutatum sit. Itaque asseverare aulam, in nostri Salis Ammoniaci potestate situm esse Aurum invertendi, immutandi, & ad putrefactionem Philosophicam aptum reddendi, quod cæteris Salibus quicunque etiam

B 3

sint,

fint, & quocunque nomine appellentur, factu est impossibile. A. Profecto divinum hoc est miraculum, constantissimum in Igne Aurum putrefactioni subicere, & per putrefactionem in nihilum redigere, quandoquidem apud Philosophos passim legi, facilius esse aurum arte conficere, quam ipsum aurum à naturâ factum destruere. Admirandum igitur hunc Salem esse oportet, qui hæc atque alia ferè incredibilia efficere potest. B. Admirandum Salem jure, & meritò nomines, cujus in toto orbe similem nemo reperiet, licet adeo vilis sit res iis, quibus est cognitus, ut vix ulli homini verisimilia videri possent illa, quæ ipso effici solent, si proprio suo nomine appellatur. Annon Philosophus ille Cosmopolita fatetur, quod sæpè totius Philosophici operis arcanum de verbo ad verbum, modo huic, modo illi enarraverit, qui tamen ob operis vilitatem adhibere fidem noluerint? Annon frequentem fui, & non vulgaris Salis Ammoniacy mentionem facit? Ut autem Sali huic nostro plus fidei habeas, Turbam Philosophorum tibi legendam commendo, in quâ cuncta illa invenies, quæ de Sale suo literis prodiderunt. Inter alios *Rosarium* audi pauca hæc proferentem. Noster Sal solvit Aurum in rubrum, & Argentum in album colorem, & ex corporeitate suâ in spiritualitatem transmutat, & nostro Sale illorum corpora calcinantur. Eâ de causâ Lumen Luminum, Si Deus omnipotens, inquit, hunc Salem non crea-

crea-

creavisset, Elixiri summa manus imponi non posset, ac studium Chymicum vanum esset.

Avicenna: Si divitiarum conquirendarum desiderio teneris, Sales præpara, ut in aquam claram mutantur: Nam ab igne Sales in Spiritus mutantur; Sales tui operis radices sunt.

Hermes: Omnes Sales nostro operi, & nostræ arti adversantur, nostræ Lunæ Sale excepto.

Arnoldus: Unusquisque Sal, qui bene ac probe paratus est, cum natura consentit Salis Ammoniaci, totumque artis nostræ mysterium in communis Salis præparatione consistit. Qui igitur Salem, ejusque solutionem novit, eidem Sapientum Veterum Mysterium notum est. Idcirco cunctis ingenii tui meditationibus in Salis unius naturam incumbere, in quo Veterum Sapientum Sapientia, & Mysterium omne, reconditum, & occultum invenitur, & offenditur. His atque similibus, Salem unicè commendantibus dictis, plena sunt Philosophorum Scripta, qui Salem passim maxime inculcant. Sed quid de his testimoniis tibi videtur? An jam, quæ tibi dixi, fidem apud te inveniunt? A. Imò jam ad tuas partes accedo, unicum tamen hoc adhuc desiderans, & exoptans, ut mihi unâ tantum vice laborem tuum aspicere liceat, postea ex aliis incredulis etiam credulos facturo. B. Agedum in operando progrediamur, ac Aurum requisito suo menstruo immixtum calidæ arenæ imponamus, solu-

B 4

tionis

rionis celeritatem promovendi causa, quanquam menstruo nostro vires satis validæ suppetunt, quibus sine igne, ac in frigido loco solvendo auro sufficit. Parvo temporis spacio flavum colorem cernemus. En illum ipsum colorem, atque ipsum Aurum ita mutatum, ut in pristinum suum corpus aureum reduci nequeat. Initium habes, quod ab optato sine longo intervallo adhuc abest, ac cum initium jam videris, primum nostri Philosophici laboris diem illud esse scias. Ad soluti Auri putrefactionem jam nobis progrediendum erit, sine quâ nulli colores se conspiciendos præbent. En hoc ipso momento ☉ nostrum incipiet nigrescere, paulò post nigrorem tantum concepturum, ut atramento simile, ad scribendum in chartâ literas idoneum esse possit. Nigrorem hunc Philosophi Caput corvi appellarunt, eodem nomine putrefactionem designantes, quâ secundus Philosophici nostri Laboris dies absolvitur.

Agro igitur nostro satis superque humectato, Deus exorandus est, ut nobis calidum Solis splendorem largiatur; quandoquidem sine Solis calore, vitam in omnibus rebus excitante fieri non potest, ut quicquam crescendo incrementa sumat. Summam jam attentionem adhibeas necesse est. Cum primum ☉ nostri corpus putrefactum, Solis calorem calefacientem sentiet, nigror ejus, veræ putrefactionis signum, paulatim evanescens, locum cedit plurimis coloribus
pul-

pulcherrimis, quos Caudæ Pavonis nomine insigniverunt Philosophi, tertium nostri Laboris Philosophici diem finientes. Jam ubi adhuc uno die frugifer Sol calidioribus radiis agrum nostrum illustraverit, quid amplius futurum sit videamus. A. Hui, quàm admirandam rem hîc video? quàm brevi temporis spacio, & quàm celeriter cauda Pavonis in crassum sanguinem se mutavit? Quis unquam hoc credere posset, nisi oculis suis videret, & aspiceret? B. Res profecto est, quæ aliquem in summam admirationem, non sine causâ, rapiat, cum tanti momenti operationes ab Arte, & Natura proficiuntur. Deus omnia benè fecit, qui si non permetteret, ut in operando tam admirabilis colorum mutatio in aspectum caderet, Philosophus certè dubitaturus esset, an felix successus totius laboris sperari debeat. Sanguinei hujus coloris occasione, natum est Sanguinis Draconis nomen apud Philosophos, qui quartum Laboris Philosophici diem finitum esse ajunt, quando hic color in conspectum prodit. A. Quanta, & quem amiranda, Deus Bone, sunt tua opera, & miracula, quæ quisnam indagatione suâ perscrutabitur? Quotidie jam fidei meæ majora incrementa accedunt, cum ea oculis meis viderim & aspexerim, quæ omnem fidem meam antehac superaverunt. Hoc unum ex te quæro, num in hoc sanguine, qualis nunc est, maxima medicandi morbis potestas lateat, ità ut, sine ulterioris præparationis la-

B 5

bore,

bore, ad morborum medelam, tutò adhiberi posset? B. Imò incredibilis in eo medicandi facultas occulta latet, quod ipsius Signatura aperte testatur. Frustra enim Deus non signat omnes herbas, cuncta animalia, & quosvis lapides, ex quorum omnium signaturâ externâ facile est cognoscere, ad quid hominibus conducant. Cum igitur ☉ nostrum in crassum sanguinem mutatum sit, indicio est certissimo, quod humani sanguinis emendationi, & curationi inserviat. Nam si antiquissimi Medici Aurum limâ in minutissimum pulverem, aut malleo in subtilissima folia redactum, in gravissimorum morborum, atque ipsius lepræ curâ, non sine fructu adhibuerunt, quantò majus nostrum hoc Aurum, in sanguinem rubrum mutatum, cum sanguine humano commercium habebit. An majore illum, ab omni falsâ, & superfluâ aquâ, cæterisque malis humoribus, atque impuritatibus liberandi, & in pristinum valetudinis bonæ statum reducendi, potestate non polleteret? Auri enim virtutes, & occultæ vires non amplius occlusæ sunt, sicut corporale illud limatum, & in folia redactum eas conclusas tenet, sed reserata, & vinculis suis liberata liberrimis operationibus munere suo funguntur. Ac quoniam cordi, totique sanguini humano, ab antiquis, & hodiernis Medicis Aurum attributum est, & experientia ipsa monstravit, quod cordis affectus præternaturales tollat, & corrupto sanguini medeatur, cur idem sanguis
hic

hic noster Aureus majore efficacia, & feliciore
successu non efficeret? Hoc ipso sanguine jam in
gravissimis morbis admiranda præstiti, in corpo-
ribus humanis, postquam prius panaceâ aliquâ
purgata erant. Brevi temporis spacio leprosos
eodem sanguine sanavi, qui 10. aut 12. annis
continuis, magno suorum sumptuum jactura,
celeberrimorum Medicorum operam frustra
adhibuerant, quod testimoniis luculentissimis,
quæ penes me habeo, testari possum. Imò ad-
huc quotidie in plurimis locis, in quæ sanguinem
hunc misi, admirandis sanationibus, detestanda
illa lepra, Morbus Gallicus, alique cordis atque
sanguinis morbi gravissimi (ad quorum curam
Aurum à Deo cumprimis creatum est) tolluntur.
Nam quia, uti dictum est, cor corroborat, & in-
quinati, ac corrupti sanguinis sordes mundat,
atque purgat, necessario fieri debet, ut etiam
tam apertos, quam occultos humani corporis
morbos expellat. Natura enim corroborata,
aliorum etiam exiguorum medicamentorum
ope, morbos facili negotio vincit, & expellit,
quod multiplici mea experientiâ verissimum esse
didici, dum sanguinem hunc Aureum aliis Medi-
camentis idoneis adjunxi. Dicit enim non potest,
quid, & quantum in Calculo, Podagrâ, Hydrope,
Leprâ, Epilepsiâ, & aliis similibus morbis Chro-
nicis, quæ profundas jam in corpore radices ege-
rant, hoc ipso sanguine ita exhibito, tam in senio-
ribus quàm in junioribus præstiterim. Usus
id-

idcirco ejus, si Deus mihi vitam prorogaverit, literis mandatum in publicam lucem quamprimum emittam, ut in omnibus morbis communi usui inservire possit. Hic enim Aureus Sanguis esse potest Aurum Potabile Antiquorum, quod nullo unquam tempore in pristinum suum corpus malleabile reduci se patitur. Reductionem hanc plurimis quidem modis tentavi, sed nunquam effectui dare potui. Unum tamen hunc casum excipio, nimirum, quod parum hujus sanguinis sicci, ac fuso auro impositi, in hoc idem ingrediatur, ac reliquum, instar terræ, superficies ejus innatet: illud paucum verò, quod Auro se junxit, tantæ sit potestatis, ut totum illud Auri corpus, in quod ingressum est, fragile reddat, imò adeò fragile, ut in mortario in tenuem pulverem comminui & contundi se patitur. A. Miracula sunt profecto, quæ video, & audio. Quis diutius dubitaret, an ex hoc Aureo Sanguine Universalis & Metallorum ac hominum ægritudines sanans Tinctura parari queat? Omnes quippe Philosophi consensu unanimi fatentur, Tincturam suam jam perfectam, & fuso Auro injectam idem fragile reddere. Cum igitur hic noster Sanguis Aureus, adhuc immaturus, & nondum præparatus id efficiat, annon idem melius præstiturus esset, si per Incerationem ingressum nactus fuerit, ut facilem fusionem admittat, & promptè ingrediatur. Nullus jam dubito, quin hic Sanguis Aureus, per Incerationem, &
Mul-

Multiplicationem tam colorum, quam Medicinalium virium Universalis Tinctura evasurus sit, & evadere possit. B. Quanquam tanti momenti Arcanum palàm facere, & tantum Mysterium, tanquam margaritam aliquam pretiosam, porcis objicere non constitui, ejus copiam aliquam parare, & ægris, quibus opus erit, & qui illum à me petent, tantum concedere, quantum ad ipsorum usum requireretur, in animum induxi. Non solum autem ægris, sed etiam aliis, eundem ad alios usus & experimenta adhibere volentibus, præcipuè autem iis, qui tentare vellent, an etiam hic sanguis, secundum Descriptionem meam in album lac, & tandem in rubrum lapidem, ipsiusque operis novâ teiteratione, per omnes colores transiturus esset. Hæc cupiditas, sive veritatis investigatio mihi, ac meis nihil incommodi parare potest. Ars ipsa semper ars manet, nisi forsan contingeret, ut unus aut alter ingenio subtiliore præditus inquisitor, diligente, & seriâ inquisitione, ipsius artis fundamentum perscrutaretur. Quod si fieret, cogitandum esset, à Deo munere hoc donatum esse ipsum, probè jam callentem, quanti illud æstimare, & quo pacto occultare debeat. Hoc certum est, atque indubitatum, hanc meam doctrinam, atque in Scriptis meis præscriptam institutionem pluribus, qui de hujus tanti Mysterii veritate hætenus maximè dubitaverunt, & eam tam evidentibus demonstrationibus à me jam patefactam cognos-

gnoverunt, incitamento futuram, ut majore & magis serio studio tantum Myſterium inquituri, ac omnes reliquas coëctiones inutiles deſerturi ſint. Nam quid pluribus opus eſt, ubi per pauciora, & facilia quid peragi poteſt. Omnia tempuſhabent, ſicut & hoc Arcanum ſuo tempore circumſcriptum eſt. De hiſ autem in ſequuturâ Univerſaliſ Medicamenti Secundi deſcriptione plura dicemus. Cuncta quæ hæcenus vidifti, benè quidem ſe habent: ſed à fine adhuc longè abſumus. Annon in Philoſophorum Scriptis etiam legiſti, quod albus quoque Olor in opere ſe conſpiciendum exhibeat? Si adhuc uno die Sol ſplendore ſuo Draconis Sanguinem illuminaverit, eum in Lac album mutatum iri videbis, de quo Philoſophi ſcripſerunt, quod tandem in coagulum, aut caſeum abeat. En tibi jam Lac illud, quod paulatim coagulationem admittere, & condenſari vides, & quidem haud aliter, ac Vaccinum lac, alicubi in calido loco repoſitum, quod pedetentim per coagulationem caſeus evadit. Hoc noſtro Caſeo Aureo quinti diei Laborem Philoſophicum claudimus. A Deo gratiæ agendæ, quod hic dies labore ſuo votis noſtris etiam reſponderit. Sed quoniam mihi in mentem veniunt ea, quæ paulo antè à te dicta ſunt, quod vedelicet ab operis fine adhuc procul abſumus, & tamen craſtinus dies ſextus & ultimus ſit hujus noſtræ Septimanæ Philoſophicæ, ac præterea, ſicut mox in initio hujus colloqui. noſtri

fri monuisti, totum opus sex dierum spatio perfici velit, ut septimum diem, ab omni opere cessantes sanctificemus, omnisque laboris liberi quiescamus, Deoque pro omnibus suis beneficiis nobis exhibitis debitas gratias agamus: Quia inquam cuncta hæc mihi in mentem veniunt, mirum non est, quod etiam magnam menti meæ sollicitudinem injiciant, quo pacto fieri queat, ut omnia, quæ restant, uno solo die perficiantur, & ad finem perducantur. B. Curarum vacuus esto, & nihil aliud facito, quàm ut hoc sexto die ab unâ horâ ad alteram ignem per gradus augeas, eumque magis excites, ut videas, quo pacto coagulatum nostrum Lac album paulatim in flavum colorem, transeat, eumque illum flavum colorem pedetentim mutando, tandem penitus rubescat, & constantissimum in Igne permaneat. Hunc ruborem fixum Philosophi Salamandrum suum nōminarunt. Vermem quendam reperi-ri Poëtæ fabulantur, qui in Igne vivens, ab eodem comburi & consumi nequeat. Postquam igitur Philosophi opus suum per omnes colores deduxerunt, & illud tandem consecuti sunt, ut fixus rubor solus in conspectum venerit, eum Salamandrum suum appellarunt, quo, si Incerationem, & Multiplicationem excipias, operi suo manum summam imposuerunt, & nos etiam hos labores nostros præsentis finimus. B. Deo sit laus & gloria, quod adjumento ejus divino nostrum opus, tam felici & optato successu, ad finem

finem desideratissimum promoverimus. B. AMEN. Hisce jam operi nostro colophonem imponemus, ut crastinum diem, qui septimus est, in divinæ benignitatis honorem & gloriam sanctificemus. A. Rogo te, charissime Amice, ne tam immaturo discessu, majoribus molestiis, & difficultatibus me implices. Diversi adhuc scrupuli admodumque graves animum meum angunt, quos nisi ante abitum tuum, quod tamen non spero, ex animo meo exemeris, me maximis tristitiæ angustiiis, totâ hâc nocte instante, vexatum iri certo scias, ac proinde cogites, quo animo crastinum Sabbathum celebraturus sim. Nam ad quem usum Salamander ille mihi adhibendus sit, planè adhuc ignoro. Quæ hæctenus mihi à te tam fideliter monstrata sunt, in eorum operatione me non aberraturum confido: sed quod ad Incerationem, & multiplicationem attinet, in quibus, tanquam duobus punctis cardinalibus, omnis operationis cardinem versari, tu ipse dixisti, in iis me Tiresiâ cæciorem confiteor. Antè oculos Terram Promissam positam equidem intueor: sed via ad eam ducens tot, ac tantis salebris, & dumetis obsepta est, ut non videam, quo pacto removeri à me possint. Nisi Benignitas Divina, & auxilium tuum accesserit, quoscunque labores meos irritos futuros video. B. Importunitate tuâ non parum molestiæ mihi creas: Annon vesperam appetere vides? More hominum importunorum facis, qui digitum porrectum

porrectum nacti, totam manum arripiunt. Cum-
primum me rogares, nihil amplius petiisti, quàm
ut tibi Materiam, & clavem Artis patefacerem :
Reliqua te facili negotio investigaturum dice-
bas? Cur igitur illa non quæris, & me missum
facis? A. Quæso ne irascaris importunitati
huic meæ, à nimio tantum Arcanum cognoscen-
di studio profectæ. Si pulsabitis, inquit Chri-
stus, vobis janua aperietur. B. Quoniam video,
nihil quietis mihi prius à te indultum iri, quàm de
Inceratione, & Multiplicatione aliquid etiam
resciscas, paucis verbis magni momenti res tibi
ob oculos ponam: Tu fac, ut diligenter attendas.
A. Attendo. B. Nonne apud Philosophos le-
gisti, quando de Inceratione loquuntur, quod
mortuo Regi expulsa anima reddenda sit, ut
mortuum corpus ad vitam revocetur, & ipse
gloriosiore corpore, ac excellentiore coronâ re-
surgens fratribus suis vilioribus adjumento esse
queat Verba Philosophorum sunt ut sequuntur:
Hic Anima se demittit, & corpus mortuum refi-
cit. Non enim sufficit ut Rex vitâ privetur, ac
itâ mortuus relinquatur: Minimè gentium. Ne-
cessitas enim postulat, ut ipsi anima sua redda-
tur, quæ mortuo corpori suum motum, & vitam
ademptam restituat. Quo sæpius Regi anima &
vita eripitur, & erepta restituitur, eò fortiore &
mobiliore corpore, ac magnificentiore coronâ
resurget. His paucis verbis tibi Incerationem,
& Multiplicationem patefeci. Cæterum aliis
C quo-

quoque modis fixus noster Salamander incerari, atque fusibilis reddi potest, nimirum additione rerum Mercurialium, quæ celeri suo fluxu, & penetrante proprietate hoc Aurum nostrum destructum penetrant, solvunt, & efficiunt, ut ex utroque, Auro nimirum destructo, & nullam reductionem patiente, ipsoque Mercurio volatili, medium quoddam corpus fusibile fiat, quod ita ex utroque conjunctum, Ignis solius regimine maturandum est. Maturatione hæc Universale hoc Medicamentum adeò fusibile redditur, ut in omnia Metalla ingrediatur, & eadem penetret. A. Nonne hic per Mercurium Metallorum, nostro Auro destructo, & nullam reductionem admittenti, faciliorem ingressum, & fluxum conciliandi modus faciliior & propior esset illo altero supra dicto, qui operationes plures iterando Incerationem & Multiplicationem absolvere postulat? B. Propior profectò est, & faciliior, quippe multorum tædioforum laborum expers, cum nihil aliud requirat, quàm ut alicujus Metalli Mercurius cum Auro inverso in vitrum aliquod forte immittatur, & ad fixitatem deducatur. Sed hoc habet, quod Medicamentum, tali ratione, cum Mercurio ad constantiam in Igne elaboratum, colorem suum tam latè extendere non queat, quàm illud, quod tot reiteratis laboribus fusibile est redditum; quia iteratione quavis, Tinctura exaltatur, & multiplicatur. Nunquid aliud restat, quod ex me
quæ-

quæras? Paucis age. Vespera appropinquat.
A. Imò plura adhuc essent, quæ ex te quærerem.
Sed quia importunitatem meam tibi molestam
esse video, iis, quæ audiui, in præsentia acquie-
scam. Unicum illud duntaxat libenter sci-
rem, ubi Regis animam quærere debeam.
B. Vide quonam ipsam expuleris: ibi enim ti-
bi quærenda est, quam inventam Regi mortuo
reddes, atque ita opus tuum de novo rursus in-
cipies, & sicut primâ vice, per omnes colorum
varietates, iterum deduces. Quando enim ani-
ma corpori redditur, nova fit solutio, iterum pu-
trefacienda, ut in nigrorem abeat. Ulterius
progresso eadem ratione, ut in prima operatio-
ne factum est, omnes colores, & quidem longè
pulchriores, quàm in præcedenti labore, appare-
bant. Caput Corvi nigrius, Sanguis Draconis
rubrior, Lac Virginis candidius, & Salamander
fusibilior erit, quàm in priore operatione fuit.
Quo sæpius autem hanc mortificationem, at-
que vivificationem Regis iteraveris, cò magni-
ficentior, pretiosior, ac efficacior Tintu-
ram nancisceris. Hoc crede, Deo gratias a-
ge, pauperumque memento, cum primum voti
tui compos factus fueris. Die Lunæ ad me re-
vertere, ut etiam, sicut promisi, alterum Opus
Philosophicum ex venenatâ, volatili, & nigrâ
Magnesiâ Saturninâ conficiendi rationem te do-
ceam. Vale. A. Discessurus hæc secum lo-
quitur. Deo sit laus, & gloria, quod mihi,
C 2 unius

unius hominis auxilio, tantam gratiam largitus sit. Hilari animo jam domum purgo, ibi Lunæ diem summo desiderio expectaturus, ut etiam alterum illud ex volatili & Philosophico Auro opus, ab amico illo mihi à Deo misso impetrem. Perplacet autem mihi hoc ex fixo Auro conficiendum, eam ob causam comprimis, quod semper, in quâvis iteratione, iidem colores appareant, qui in prima operatione se conspiciendos præbuerunt. Tot ac tam excellentes colores in vulgari Auro delitescere quis unquam credidisset? Si hoc in communi Auro demonstrari potest, quid de Philosophorum Auro arcano expectandum erit, in quo multò plures, quam in vulgari Auro colores, latere ajunt. Vulgari proverbio dicitur, qui ex alio quærit, multa resciscit, sed se ingratum reddit. Non tamen possum quin homini adhuc unam quæstionem proponam: forsan suavis aliquis radius Solis mihi affulgebit. Ad te redeo, amice. B. Dic quid adhuc desideres. A. In iis quidem, quæ vidi, nihil est quod desiderem: Sed proposito meo maximè inserviret, si ad unam duntaxat quæstionem, quam tibi proponam, respondere non gravareris. Si quidem propemodum omnes Philosophi in Lapidis descriptione monent, Regem cum Reginâ, in peculiari balneo Mercuriali jungendum, & radicaliter miscendum esse, ut ex ipsis patre nobilior proles nascatur: Martis item, ac Veneris concubitum iidem Philosophi prolixis verbis cele-

celebrant, cupiditas me incessit tuam hac de re sententiam intelligendi. Nam si ex hac Aurum cum Argento, aut Martis cum Venere conjunctione, boni quid emergere posset, quid tot folius Auricoctionibus iteratis opus esset. B. Via hæc, cujus tu mentionem facis, non incommoda est. Ut verum fatear, adhuc propiores sunt viæ, quas ingressus aliquis si fuerit, æquè magnorum Arcanorum compos reddetur. Opus ex Auro solo eam ob causam tibi monstrare volui, ut oculis cernas, & quasi manibus palpes, etiam in Auro solo summos istos colores delitescere, quod ex millibus vix unus credidisset. Cum itaq; de tantâ Tincturâ in Auro latente certior redditus sis, majore fiduciâ labores tuos aggredi poteris. A. Magis ac magis mihi lux clarius affulget. Satis mirari non possum, quando Leonis roseum colorem aspicio, quod ex tam parvo Leone tanta sanguinis; adeo excellenti, & pulchro colore tincti, copia prodeat, cum tamen ex aliis animalibus multò majoribus vix tantum sanguinis eliciatur, quod centesimæ hujus sanguinis parti respondeat. B. Num tu intelligere non potes, quo pacto, & quâ ratione, ex tam parvo Leone, sanguinis tam incredibilis copia, emanare queat? Num tibi ignotum est, Leonis, omnium animalium regis corpus totum nil aliud esse, nisi merum cordis sanguinem concentratum, cujus una semuncia in pluribus centuriis aquæ cocta, omnem illam aquam in sanguinem

convertit, sicut jam ipse oculis tuis vidisti. A. Talia, ac tanta jam in oculorum meorum conspectum venerunt, ut apud alios de iisdem, vel uno verbulo meminisse non auderem. Nemo mihi fidem adhiberet, & quod pejus est, inimici mei, libellorum famosorum fabricatores pessimi, multis calumniis, & mendaciis me impeterent, sophistamque & impostorem clamarent, ac dicerent, me lignum Brasilianum, aut alium rubrum colorem in aquâ coquere, ac pro roseo Leonis sanguine venditare. Non est igitur cur ullam hujus tanti Arcani cognitionem præ me feram. B. Cur tu veritatis præconem agere, ipsaque Dei, & Naturæ miracula manifestare vereberis? Quâ ratione tibi monstravi, quod summus ille color ex Auro oriatur, eâdem tuis inimicis ora impura obturare poteris. Si fidem habere nolint, quod tantus color in Auro occultus delitescat, ab ipso Leonis sanguine convincentur, qui forti igne candefactus, & postea rursus in aliâ aquâ coctus, eandem simili ratione, quâ priorem, in sanguinem convertet; quod toties facere poteris, quoties tibi libuerit. Ex his manifestè patet. Leonis nostri sanguinem incombustibilem esse. Tres pulcherrimi flores nobis, istis nostris laboribus occupatis, in oculos incurrunt: Primò Viola mixto colore rubro & cœruleo tincta, deinde album Liliū, ac tandem Phœniceo colore fulgens, & immortalis Amaranthus. Sed cur immortalis? quia nec fortissi-

tissimus ignis, nec fortissimæ aquæ corrosivæ ipsi illum damnum inferre, aut colores ejus mutare possunt. Amaranthus præ omnibus cæteris herbis & floribus summo, & constantissimo colore tingitur, qui aliorum colorum, quos alii flores habent, more tam citò non evanescit, sed plures annos constans manet, adeò ut talis herba corollarum, ac fertorum conficiendorum causâ tam æstivo, quàm hyberno tempore conservetur.

A. Si quis tandem aliquando tam felix esset, ut Amarantho illo potiretur, multis piis virginibus ex eo ferta, & corollas confectas offerre posset.

B. Ovidium constantem ejusmodi Amaranthum etiam possedisse significant sequentia ejus verba : *Iamque opus exegi, quod nec Iovis ira*

nec ignes, Nec proterit ferrum, nec edax abolere vetustas, &c. Si Leonis sanguinem ad labores

tuos adhibendi cupidus es, Paracelsi doctrinam sequere, in Tinctura Physicorum docentis. Leonis sanguinem roseum, cum glutine albo Aquilæ

conjungendum & figendum esse, quæ proxima ad consequendam Universalem Tincturam via esse videtur. A. Mihi hoc auditu gratum est.

Roseum Leonis sanguinem habeo, destitutus tamen glutine albo Aquilæ, quod si in potestate meâ etiam esset, sine omni morâ utrumque con-

jungerem, atque ad fixationem deducerem. Sed hoc satis mirari nequeo, quod Paracelsus Lactis Virginis Dianæ, cum Regis sanguine conjun-

gendi nullam mentionem fecerit. B. Paracel-

C 4

sus

sus ideò nulli injuriam fecit , quod tam clarè & apertè cuncta non manifestaverit, cum aliis Philosophis idem facere in more positum fuerit. Si operituo elaborando Aurum & Argentum conjuncta adhiberi cupis, eodem modo Argentum tracta , quo te Aurum tractare suprà docui, atque ex eo confice Lac Virginis incombustibile, ac nullam reductionem admittens, quod cum incombustibili sanguine Leonis est conjungendum , & vasi imponendum , ut ita hæc duo corpora conjuncta constantissimè uniantur, ac nulla unquam separatione à se invicem disjungi queant. Ut totam rem adhuc melius capias , pauca adhuc subjungam. Alba nostra Aquila , vulgari aquæ imposita, eandem, in quâ solvitur, adeò tenacem, & glutinosam reddit , ut chartam aut alias res conglutinare possit; quamobrem arcanus hic noster Sal non immeritò Aquilæ Gluten à Philosophis appellari solet. Quæ enim hoc gluten conjungit , ea nullo unquam tempore à se invicem separari possunt ; unumq; hoc vinculum est mutuum, quo maritus & uxor devinciuntur , ità ut neutri ab altero secedere liceat. Haud multum abludit à matrimonii vinculo , quo maritus & uxor, aut Juvenis, & Virgo , per ordinarium verbi divini Ministrum, divino mandato, inter se ità divinciuntur, ut nil nisi mors separare ipsos possit. Si mas, & fœmina sine legitimâ , & publicâ matrimonii copulâ se jungunt , illegitimos liberos generant, & quando volunt, conjunctionem illam suam

suam discessione mutuâ rumpere possunt, quia ex Dei mandato, & voluntate profectâ copulâ copulati non sunt, quæ copula, tanquam Dei voluntas & mandatum, atque universalis consuetudo, non solum apud nos Christianos, sed etiam apud Judæos, Turcas, & Ethnicos, per totum mundum, viget, atque observatur. Eam ob causam Philosophis placuit similem copulationem in opus suum introducere, non modò Solis cum Luna, verum etiam Martis cum Venere, quæ copulatio si posterioribus duobus defuerit, bono & felici successu conjunctio ipsorum frui non poterit, sicut experientia quotidiana testatur. Si verò à Sacerdote matrimonii legitimo vinculo copulati fuerint Mars & Venus, legitimos etiam liberos producent, qui ad regios honores provehi possunt. Plus lucis tibi hîc de nostra Copulatione Philosophica accendere possem, quo videlicet pacto inconstantissimæ, & maximè volatiles res, ejusdem operatione ità conjungi queant, ut inseparabili nexu conjunctæ, nunquam postea dissociare possint. Sed tu plurium rerum ferendarum jam capax non es. Quicquid hac vice, brevioris temporis causâ, omittendum fuit, proximorum congressuum nostrorum dissertationibus supplebitur. Unum quid adhuc mihi succurrit, de quo certior reddendus es. Apprimè tibi, ex Marte & Venere aliquid boni facturo, cavendum erit, à crassis ipsorum corporibus, quæ leprosa, & ad nostrum opus inepta sunt. Sanguinem ipso-

C 5

rum

rum quæras oportet, intimi cordis inquam sanguinem, & veram animam, in illo sanguine, Regio sanguini propinquissimo, latentem. Ut autem tam nobilissimo sanguine potiaris, rusticos non imitaberis, qui cultro in collo porcorum facto foramine, sanguinem inde erumpentem excipiunt, ut ex eo farcimina conficiant, simul ita bonum ac malum sanguinem excipientes. Nihil igitur tibi prius & antiquius habendum, quàm ut ex crassiore illo Martis & Veneris sanguine, in profundo latentem partem ejus subtilissimam, quæ revera est subtilissimus cordis ille sanguis arterialis, segreges, sine quâ segregatione non est, cur te boni quid effecturum speres. Cujus segregationis cum te rudem planè, ac ignarum esse sciam, eandem clarioribus & magis perspicuis verbis ob oculos tibi ponere, consultum videtur. Purissimus ille sanguis alio pacto nunquam acquiritur, nisi corruptione, & destructione totius corporis Venerei, & Martialis, quibus adminiculis hæc corpora adedò crassa, & dura eo pacto aperiantur, ut intimus & subtilissimus sanguis ex ipsis erui queat. Non tamen necessarius est ille, corpora ipsorum per aquas fortes destruendi, labor, cum Natura nobis eorum corpora aperta in Vitriolo exhibuerit, & solum illum ex ipso, purissimam partem extrahendi laborem reliquerit. Nam in Vulgari Vitriolo Mars & Venus à Natura juncti reperiuntur. Ex eo purissimum sanguinem nobis evocaturis eligendum erit tale Vitriolum,

lum, quod nunquam adhuc in igne fuit, hoc aqua solvendum, per chartam bibulam, sive filtrum transmittendum, & ab omnibus suis fecibus segregandum est. Occultum in se continet viridis illius Leonis sanguinem, viride hoc Vitriolum, ex quo dictus sanguis Magnetis cujusdam auxilio extrahendus est, ita ut inutile, & crassum corpus residuum maneat. Spiritus enim vivificat, corpus inutile est. In extrahendo autem hoc sanguine puro non nimis avarus esse, sed cavere debes, ne plus quam parum optimi sanguinis extrahas; quod si non attenderis, crassiores & impuriorem, cum puro sanguine elicies, qui opus tuum corrumpet. Non nisi optimo, & subtilissimo Martis, & Veneris sanguine albo indiges, sed reliquo sanguine rubro tibi opus non est. Sicut enim omnium animalium subtilissimus & nobilissimus sanguis non ruber, sed albus est; Ita Martis & Veneris sanguis, qui vires totius corporis, & verum semen propagans continet, albo colore tinctus est, cujus indagacioni operam nos dare oportet. Postquam igitur ex 20 libris Vitrioli in aqua soluti 2, aut 3 semuncias albi sanguinis auxilio Magnetis nostri extraximus, eum eximus, ne crassiores etiam sanguinem extrahat, quando jam sanguinis albi non plus invenire potest. Cautione ergo opus est in extractione illius Tincturae, ac judicio circumspecto ea peragenda. Natura enim & experientia docemur, in Maris & Foeminae coitu, ad sobolem propagandam,

dam, album sanguinem naturaliter concurrere, ac in ejus defectu naturam cogi vilem & rubrum sanguinem dimittere. Itaque omni ope & curâ nobis hîc enitendum erit, ut purissimum alborem, & non crassio rem ruborem extractione nostrâ acquiramus. Nam in albo illo Virginis Lacte omnes colores, & summus rubor occultus jacet. Album hoc Lac Virginis, sine ullâ aliarum rerum additione, in puro vitro ad fixitatem, & constantiam promove, quod postquam exsiccatum fuerit, nigrum evadet, ex nigro colore in varios alios transferetur, & tandem summo rubore effulgens, operis finem dabit. Quantum ad Magnetem nostrum attinet, cum is tibi jam notus sit, ampliore institutione non indiges. Meam de Marte & Venere sententiam accepisti, ac quo pacto boni quid ex iis eruendum sit, intellexisti. Non est cur tibi persuadeas, ullo alio modo fructum aliquem ex ipsis percipi posse. Quantus numerus est eorum, qui irritis laboribus sibi ipsis magnum damnum intulerunt, sequentes Basilii Scripta, quibus docet, ex Vitriolo rubrum Oleum conficere, cui nomen Auri Philosophi imposuit. In Basilii Scriptis literalis sensus non semper, nec ubique spectandus est. Haud exiguos fructus ex Vitriolo peti posse, in nullo dubio versatur. Philosophi ipsi utilitatem in eo latentem his verbis innuunt: Visitabis Inferiora Terræ, Rectificando Invenies Occultum Lapidem, Veram Medicinam. Ut admonitione utili tandem nostram confabulationem

nem concludam, imperfectorum Metallorum coctione mollestâ superfedere te velim, ob impuritates nimias, quæ in separando multas molestias creant, & multum temporis suffurantur. Satius est, ut ☉ & ☽, operis tui perficiendi causâ, in manus sumas, quæ rubram & albam Tincturam abundantissimè continentia, à plærisque impuritatibus suis Natura jam liberavit. Ac licet Universalẽ ex ☉ & ☽, Tincturam ipse nondum elaboraverim, tantum tamen mihi jam ex tot, ac tam variis operationibus innotuit, ut nullum mihi dubium sit, quin ex iis Amaranthus immortalis fieri possit, cui rei sine omni dubitatione fidem adhibere poteris.

C O R O L L A R I U M.

IN hoc Dialogo Sanguis Draconis ita describitur, ac si sex dierum totorum operationibus ad finem deduci & perfici postulet; nec tum temporis mihi via propior nota fuit. Sed postea propior & compendiosior ratio mihi innotuit, qua jam, Deo sit laus & gloria, solutum Aurum paucis horis invertere, immutare, & in rubrum sanguinem redigere possum, & quidem auxilio unius & solius cujusdam albi, Urinosi, & volatilis Sublimati, de quo in Quinta Parte Pharmacopœæ Spagyricæ prolixius egi. Pari ratione scripsi, quod dictus Sanguis Auri, Spirituum humidorum frequente iteratione, aut abstractione ab Auro sicco,

co, tandem fluxum, atque ingressum facilem nascisci debeat: Veruntamen quia multiplices ejusmodi abstractiones, non solum operosæ & laboriosæ, sed etiam sumptuosæ multum temporis requirunt, adeò ut tanti arcani studiosus, tot operosorum laborum tædio affecti, & abjicere spem & animum tandem facile posset; unicuique alterum & propinquiorem fluxum, & ingressum acquirendi modum commendo, incerationem nempe per Mercurium, cujus beneficio longe facilius & citius ad propositum suum scopum perveniet. Quanquam mihi hætenus præter plurima alia obstacula, & temporis inopia impedimento fuit, quo minus ipsius Tincturæ operationi supremam manum imposuerim, certa tamen, & indubitata fiducia unicuique affirmo, hætenus descripto modo illius conficiendæ, & absolvendæ facultatem certissimam dari. Posteris boni & sinceri animi integritate relinquo, quæ manibus meis operatus sum, & quo cunctas meas operationes deduxi. Unicuique, cui tempus & occasio suppetunt, liberum erit finem optatum consequendi gratiâ periculum facere. Ego gratias Deo benignissimo summas habeo, quod Leonis sanguinem copiose & abundanter parandi, ac in medendo haud contemnenda præstandi facultas se mihi obtulerit, ea propter futuro contento, licet ullo unquam tempore, in Tincturæ Universalis operatione absolvendâ, ad scopum optatum non pervenirem.

DIA-

DIALOGUS,

Sive

COLLOQUIUM SECUNDUM,

Seu

*Continuatio præcedentis Dialogi, tractans
de Vniversali Medicamento ex nigrâ, venenatâ,
& volatili Magnesiâ Saturninâ parando.*

A. **L** Audetur Deus, qui mihi Solis lucem reduxit. E vestigio me ad fidelem meum Præceptorem conferam, & promissam Universalis Medicamenti secundi Doctrinam ab ipso petam. Salve amicorum charissime; Deus faxit, ut hic dies mihi, & tibi faustus & felix abeat. Auditum huc venio, an tibi commodum sit, ut in præsentia promissis tuis benignis stes, & me secundi Universalis confectionem, & Præparationem doceas, propterea quod ejus, ex volatili & venenato illo minerali, præparandi modum scire maximopere desidero. B. Ago tibi pro voto tuo gratias, atque tibi eadem precor, quæ mihi precatus es. En tibi hic frustum venenatæ nostræ Magnesiæ Saturninæ, quæ vera est Materia, ex quâ Lapis Philosophorum paratur. A. An hic niger Lapis vera est Materia, ex qua Universalis Tinctura, &
Sa-

Sapientum Lapis parari solet? Hoc Aurum Philosophorum esse profecto miror, ac summa flagro cupiditate videndi, quonam pacto ex tam turpi, & tam venenato corpore, tam excellens Medicamentum, & tam nobilis Tinctura emergere queat. Facilius diverbio vulgari & veteri astipularer, ac dicerem; Quis Æthiopem lavaret, cui natura nigrorem ingenuit? Magis alienum à veritate mihi hoc videtur, quam illud, quod de vulgari ☉, septimanâ præteritâ, proponebas. Cui enim aliquâ duntaxat ratione verisimile videri posset, tale corpus in nihilum redigi, & ad aliquod corpus iterum reduci posse. Sed tempus docebit, an factu hoc possibile, an verò impossibile sit: Id propter summa cum patientia expectabo exitum eorum quæ mihi monstrabis. B. Iterumne tua incredulitate te huc inferis, & increduli Thomæ fidem de novo producis? An me tibi persuasurum putas, quod ligneus nasus faciei tuæ adhæreat? Tempus meum mihi longè pretiosius est, quàm ut inutilissimo garritu ejusmodi transmittatur. Quicquid temporis jam confabulationi nostræ impendo, ideo facio, ut te incredulitate tuâ liberatum, ad veram, & evidentem fidem traducam, impulsus Sacrarum literarum auctoritate, quæ mandant, ut à viâ aberrantes in viam reducamus, eam à Deo mercedem recepturi, quod nostra Stella præ cæteris in cælo clarius fulgebit. Postulat idem dilectio Christiana, quæ vult, ut aliis beneficiamus. Cum igitur vitam

vitam tuam Christianam, vivendique rationem
piam, multis jam abhinc annis, probè cognitam
& perspectam habeam, cur tibi, quæ petis, denega-
rem, aut te majoris Labyrinthi ambagibus intri-
care, qui nimis diu in iis hæsisisti? Quæ initio
jam capere, aut credere non poteris, eorum fidem
tibi exitus faciet. Tui muneris est summâ atten-
tione aurium haurire cuncta, quæ tibi dicturus
sum. Omnem enim incredulitatem tibi adime-
re, & omnem dubitandi scrupulum ex animo tuo
eximere facile possum. Quàm torvo vultu hanc
nigram mineram aspexeris, mox tamen compe-
ries, quod omnes totius mundi colores pulcher-
rimi, abundantissimè in eâ reperiantur, quorum
Artis, à Philosophis descriptæ, adjumento unus
post alium, à nigro Corvi Capite usque ad ru-
brum Salamandrum, in operatione nostrâ, oculis
se subjiciet. A. Hei, quanto desiderio hæc
videndo flagro! B. Non tu apud Philosophos
legisti, quod purum ab impuro sit sejungendum,
ac purior pars maturanda? Separate, inquiunt,
purum ab impuro, & ad maturitatem perducite.
Separationem ipsi ablutionem Nigroris appella-
runt, quo abluto seipsam albedo conspiciendam
præbet. Ignis, ajunt, & Azoth abluunt Latonem.
Laton nigram nostram mineram innuit; Azoth
ipforum forte Acetum significat, quod manus
non madefacit. Hoc Acetum juxta cum priore
nostro Sale Ammoniaco, ex vulgari Sale origi-
nem suam trahit. Ambo quoad externam spe-
ciem,

D

ciem,

ciem, ut & saporem, atque efficaciam, & virtutes, ferè nullo discrimine inter se diffidere videntur. Tali Aceto nigra nostra Materia in niveam, pellucidam, & admodum claram aquam dissolvitur, sicut hîc videre potes. Hanc aquam Philosophi suum Mercurium nominarunt : In eâ omnes, quicunque in mundo sunt, colores occulantur, non tamen prius in oculos incidentes, quàm hæc aqua, aut hic Mercurius aquæ imponatur, ac sensim, sicut Gallinarum ova, foveatur, qui fots aquam paulatim in terram exsiccat, atque unum colorem post alium visibilem reddit, sicuti statim videbis. Factantummodò, ut Ignis in leni hoc gradu conservetur; proculdubio de die in diem aliquid novî cernemus. A. Quis unquam credidisset ea, quæ jam vidi? Aqua Mercurialis nostra, vix triduum in digestionem commorata, in Lac Album se mutare incipit. Octavus jam est dies, ac ipsum hoc Lac in Coagulum abit, ac intus in vitri margine pulcher rubor effulget, quem tamen constantem futurum non puto. B. Quo pacto constans esset, cum solummodo Sanguinem Draconis repræsentet, ac mox abiturus sit. Tu modo gradu Ignis hoc primo sensim perge, donec tota aqua in cineream terram convertatur, hoc ubi fiet, ignem paulatim uno gradu augebimus, qui cinereum colorem in nigrum pedetentim convertet. A. Diligentissimam observationem intendam. B. Videsne jam nigrorem, instar capitis Corvi glabrum & fulgentem, ac plurimis

rimis nigris, & admodum parvis plumis tectum, id quod Philosophis ansam præbuit, ut hunc colorem apparentem Corvi caput nominaverint. Huic nigro capiti Corvi tertium ignis gradum admove, qui nigrum hoc caput in varios & pulcherrimos colores, instar $\textcircled{\text{I}}$ & $\textcircled{\text{D}}$, effulsuros transmutabit. Porro ignis hunc gradum continua, ut omnes dicti colores instabiles evanescant, & alborem oculis cernendum exponant. Alborem subsequetur flavedo, quam tandem conteget constans, & permanens rubor, quo apparente, quartus ignis gradus est admovendus, ut rubor ille magis ac magis exaltetur, ac rubrior evadens, debitam suam fixitatem, ac constantiam consequatur, ob similitudinem à Philosophis Salamander nuncupatus, ac totius operis nostri finis existens.

A. Nunquam vel per somnium mihi persuasissem, tam nigrum corpus, tam exiguo temporis intervallo, in purissimum alborem transmitti, ipsumque hunc alborem, admirandâ omnium colorum permutatione, in pulcherrimum ruborem abire potuisse. Num igitur materia hunc ruborem adepta pro Universali Medicamento habenda est? B. Imò quia omnes hominum Morbi Curabiles eâdem materiâ pristinæ sanitati restitui possunt, & quidem tutius, melius, & perfectius, quam ullis herbis, aut aliis medicamentis notis fieri potest. Excipio tamen illud Medicamentum, quod ex hoc extractum ac in multò nobilioram naturam concentratum est. Sed ad Metal-

D 2 licam

licam Transmutationem antè nil commodi confert, quàm in igne fixum, & constans redditum sit, ad quod efficiendum satis grande temporis spacium postulatur. A. Quantum ego quidem intelligere possum, adhuc melius, & hoc ipso utilius medicamentum parari potest. B. Imò multò melius, & utilius, eò quod huic adhuc plures fæces inutiles admixtæ sunt, quæ ab ipso segregari debent. Cum hoc opere ex hâc Minerâ perficiendo longè aliter comparatum est, quàm cum illo, quod ex Auro, multis omninò impuritatibus contaminato, confici solet. Ex minerâ enim illâ plurimas fæces separare quis cogitur, à quâ quantò plures impuritates semoventur, tanto efficacius medicamentum ipsum evadat necesse est. Ad præsentem gradum à nobis deductum, ad omnis generis morbos sufficeret, quod si tamen longè efficacius, & fortius efficere desideramus, opus esset, ut plures adhuc inutiles, & nullarum virium fæces sejungeremus, & purissimam Essentiam in angustias cogeremus, aut in minus corpus concentremus. Sola enim Anima, sive Quinta Essentia rerum morbis mederetur: Cortices nihil commodi adferunt, quod probè notum agricolis, qui prius cortices, & filiquas à frugibus discernunt, quàm panem coquant. Herbarum, & Mineralium vires medicinales exiguum pondus habent, antequam corporum suorum vinculis liberentur. Postquam verò à corporibus suis junctæ sunt, minimâ quantitatè incredibiles effectus

fectus præstare possunt, quos nunquam grande corporis illius, ex quo extractæ sunt, pondus efficiet. Vivum spectata hominem, ac commodâ valetudine utentem, quàm prompto & alacri motu membra sua movere, & quantas vires exerere queat. Quamprimum autem à corpore anima secesserit, quàm insensibile, immobile, & nulli usui inserviens corpus ibi jaceat. Certum itaque & indubitatum manet, omnium rerum vitam pondere omninò carere, quod hujus Universalis Medicamenti concentratione, & Multiplicatione clarius & evidentius demonstrabitur. Quicquid enim jam parati hujus Medicamenti uncia una efficit, idem semuncia ejusdem in angustias concentrati, præstabit, & quicquid ejus semel concentrati semuncia præstare poterit, idem etiam ejusdem bis concentrati quarta pars sive drachma effectui dabit: Hoc calculo ponendo ulterius progredi poteris. Quò sæpius enim paratum medicamentum concentratur, eò plures ab eo fæces sejunguntur; & quò angustius vires contrahuntur, eò majores effectus producant. Sic nullo ferè in medicinali usu pondere opus est: Quæ decem grana medicaminis non concentrati præstare solent, ea uno grano medicaminis concentrati efficiet, aut in ore retento, si opus est, aut in cerevisia, vel in vino aliquot horas posito. Ità enim non minus vires suas occultas, & virtutes exeret, quàm si aliàs non concentrati medicamenti pulvis propinatus & haustus esset. Præterea tale medica-

mentum longo usu adhiberi potest, sine amissione virium suarum, & quidem non solum interno, sed etiam externo usu in omnibus vulneribus, ulceribus similibusque externis affectibus. Nam omnia recentia vulnera, ut & vetera ulcera, quaecunque fuerint, impositis ejusmodi medicamentis feliciter curantur, si eadem medicamina interno quoque usu adhibita fuerint. Nec multis hinc emplastris, cataplasmatibus, & unguentis opus est, qua de re vide plura in Quinta Parte Pharmacopœæ meæ Spagyricæ, ubi de usu hujus Medicamenti agitur. Lege quoque ea, quæ excellentissimus ille Philosophus Helmontius, de alio quodam Philosopho, BUTLERO nomine, narrat, quod nimirum Lapidem habuerit Londini in Angliâ, qui exiguo temporis spacio in olivarum oleo retentus, illud tantarum virium particeps reddiderit, ut aliquot illius guttæ intrâ corpus sumptæ gravissimos morbos depulerint, ac exterius ad vulnera adhibitæ, celeriter illa sanaverint. Hæc Helmontius, qui oculatus testis veritatem ipsam testari potuit. Medicamini meo tam incredibiles vires non arrogo, quippe qui de hac Butleri historia ipse dubitavi, ac credere non potui, quod ullum Medicamentum ad hunc potestatis summæ gradum promoveri posset. Verum enimvero, cum nunc videam, fieri per artem posse, ut rerum vires in angustias cogantur, & concentrentur, jure ac meritò dubitationem hanc ex animo meo ejicio, & illis adhæreo, quæ oculis video, & mani-

manibus tango. Certum igitur, atque firmum, ratumque manet, quod non solum medicinales vires & virtutes hujus materiæ nostræ in tantas angustias cogi queant, ut centies plus in Medicinâ faciendâ, quam crassius illud corpus, efficere possit: sed etiam illud acquiratur, ut occultus ille in Magnesiâ nostrâ nigrâ color, sive Tinctura unâ cum illâ virium multiplicatione concentretur, ita ut singulis concentrationibus, concentrati corporis color exaltetur, qui summus color, aut quæ exaltata Tinctura, sine nostrâ Arcanâ Concentratione, nullo unquam tempore acquiri potest. Alioqui enim, si nimirum illa concentratione opus non esset, necessario sequeretur, nostram illam Magnesiâ, nil nisi purissimum corpus esse, crassæ, inutilis, & nigræ suæ impuritatis ablutione nullatenus egens, quod tamen à veritate est alienum, sicut suprâ de ☉ dictum est, quod in suâ natura, & per se purum, omnibus sordibus carens, & maturum corpus, ac mera Tinctura nil aliud desideret, quàm ut internæ suæ partes foràs, & externæ intrò, per inversionem Philosophicam convertantur, atque ità flavedo externa se intrò recipiat, & interna rubedo foràs exeat, sive, clarius dicendo, flavedo manifesta occultetur, & occulta rubedo manifestetur. Sed non ità comparatum est cum hâc nigra nostrâ, & impurâ Minera Saturninâ, in quâ bonum & malum, purum & impurum, venenum, & medicamen mixta occurrunt, ut omninò necessaria sit nigræ, &

D 4

crassæ

crassæ impuritatis, à nobili, & tenerâ illâ Medici-
nali Margaritâ separatio, atque ad fixitatem re-
ductio. A. Hiante ore, apertisque oculis ser-
monem tuum devoro, & tamen fundamentum
totius rei penetrare, & capere non possum. De
tâm artificiosâ, atque omnem meum captum su-
perante Concentratione loqueris, de quâ toto
meæ vitæ tempore, nihil unquam me inaudivisse
memini, tantum abest, ut quicquam de eâ lege-
rim. Si quibus antè te illa cognita fuit, maxi-
mè miror, quod tâm diu in silentii latebris com-
morari potuerit. Sin autem plane incognita fuit,
tuam felicitatem deprædico, qui tantum Myste-
terium expiscando Naturæ extorseris. Ea de
causa minime mirum jam mihi videtur, quod tua
incomparabilia Scripta, à pessimis illis verveci-
bus, libellorum famosorum fabricatoribus male-
dicentissimis, ac cæteris asininis Clamatoribus
tâm capitali odio divexentur, & diabolico more
contemnantur. B. Bona verba quæso. A. Haud
mirum est profectò, quod invidiæ, & superbiæ
Diabolus, quid boni est, artibus suis Diabolicis
opprimere studeat: sed tâm malum conatum
nunc demum non orditur, sed mox à mundi prin-
cipio tantæ nequitiae omnibus viribus incubuit,
nec unquam ab impietate suâ cessabit, quamdiu
ipsi Deus tam detestandam impietatem exercen-
di facultatem concesserit. Quid est cur invidos
& mendaces illos Diabolos metuamus? Recte
faciendo neminem timeamus. Deus probè no-
vit,

vit , quando, ubi, & quamdiu ejusmodi Diabolis, homines innocentes affligentibus, frænum laxandum, aut inhibendum sit. Animo & cogitatione nos potius ad nostram Concentrationem convertamus, in quâ totius Artis cardo vertitur. Similitudinem tibi proponam, ut promptiore intellectu rem assequaris. Vinum, cerevisiam, aut vini fæces examina, & perpende: Investigando experieris, Spiritus cor corroborantis, aut Animæ parum admodum in ipsis offendes: quæ restant nihil aliud sunt, quàm meræ impuritates, omnibus viribus destitutæ. Si jam Medicus aliquis ægro alicui, corroborandi cordis causâ, grande poculum fæcibus refertum propinare vellet, non tu ipsum inscitix & stultitix accusares? Licet enim inturbidis fæcibus cor reficientium virium aliquid reconditum sit, ab ipsarum tamen fæcum nimîâ copiâ impeditur, quò minus munere suo debito fungatur. Esto quoque quod suas vires exerere vellet, nihilominus & reliqua impuritas malitiam suam consuetam exerceret, atque ità bonum cum malo confunderetur, aut ab hoc ipso potius superaretur. Hac de causâ nihil magis necessarium est, quam ut bonum à malo prius separaretur, quam aliquid ad medicinam faciendam adhibeatur. Quemadmodum igitur operarii inveniuntur ex sordidi vini aut cerevisiæ fæcibus pervulgarem destillationem, & rectificationem, Spiritum cor corroborantem separant, & ad usum suum adhibent, reliquas autem fæces sordidas,

das, & inutiles porcis devorandas objiciunt: Ita nos Spagyricæ artis cultores à crassis, sordidis & noxiis impuritatibus, puras vires & virtutes rerum ante separamus, quàm ipsas ægris nostris propinemus. A. Quod ad ea, quæ dicis, attinet, pedibus in tuam sententiam eo, atque vulgari etiam astipulor proverbio dicenti. Loquere quod verum est; ede quod coctum est; & bibe quod clarum est, si vitæ longæ spacio frui desideras. Equidem frugibus purgatis, & nucleis frui gaudeo, cortices & putamina porcis relinquens, quos fures & stercore sua delectant. Mihi hoc summam voluptatem parit, quod, Deo sit laus & gratia, totum opus jam viderim, atque satis superque totum fundamentum intellexerim, nimirum, quod ab impuriore, & crassiore parte purior, & subtilior segreganda, & per sæpius iteratam separationem, ac artificiosam concentrationem, in subtilissimam, purissimam, & nobilissimam Quintam Essentiam adducenda sit, si quis alicujus momenti effecta producere, ac haud vulgaria efficere proposuit. Quemadmodum autem ex præcedentis nostri colloquii verbis ex vulgari Auro, Universalem aliquam Medicinam conficiendi rationem didicisti: Ita etiam ex hâc nostrâ præsentē confabulatione rursus accepisti Universalis Medicamenti confectionem ex Magnesiâ nostrâ Saturninâ, quæ radix est Auri Vulgaris. Et si verò utrumque Medicamen per se, atque solum excellens admodum, & satis efficax esset, perspicuè

ta.

tamen, atque clarè oculis nostris apparet, quod Utriusque Universalis Medicinæ vires, & virtutes ad longè altiore gradum se provehi patiantur, quod conjunctionis medio fieri posse videmus. Hoc ità intelligendum. Quando semen propriæ suæ radici crescenti inseritur, ex sui generis radice longè meliorem, & sibi magis nutrientem succum alimentosum, quam ex crassâ terrâ, attrahit. Docet te hoc, Rapæ semen terræ mandatum, quod ea magnitudine rapas profert, quâ eæ fuerunt rapæ, à quibus illud semen productum fuit. Ac quotiescunque illud semen seminando terræ credideris, non tamen rapas majores, & meliores illis nancisceris, à quibus idem semen profectum est. Si autem semen rapæ alicujus, alteri alicui, quæ in terrâ jam dimidiam magnitudinis suæ partem crescendo nacta est, inserueris, germinando semen illud erumpet, & æquè ac reliqua semina terræ insita, crescet, at citius tamen, quia in radice, aut matre suâ, melius nutrimentum reperit, quam illud, quod terræ insitum est. Unde etiam necessariò majorem rapam, & majore rapa majus semen procreabit: Atq; hæc est causa, quod tantæ rapæ exoriantur, quæ unumquemque in summam admirationem rapiunt. Tales vidi, quæ 10, 12, imo 20 librarum pondus habuerunt. Si periculum faciendi desiderio teneris, seminando in terram projice nonnulla rapæ semina, quæ ubi ad ovim magnitudinem rapas promoverint, acuto lignicolo usque in mediâ rapam parvum foramen

men para, eique immitte semen rapæ, foramen-
que luto figulino, aut argillâ molli obtura, ne in-
cidens pluvia efficiat, ut rapa in putredinem ab-
eat. Sic ex hac rapâ in terrâ existente, & cre-
scente, tanquam in radice suâ semen illud etiam
crescit, ac radicem illam suam dilatabit, & ad
prolixiorē magnitudinem provehet. Ratio
est, quia melius & convenientius nutrimentum,
ex sui generis radice, quàm ex terrâ, sibi attrahere
potest. Eâdem ratione cum aliis feminibus
rem hanc tentaturus, idem præstabis. NB. Ex
parvorum raphanorū feminibus in rapas immis-
sis grandes raphani nascuntur. Hæc propaga-
tio haud ineptè comparari potest cum matre, in-
fantalum suum lactante, qui nutrimentum suum
ex maternis mammis attrahit; mater verò ipsa
suum ex terræ fructibus alimentum capit, illud-
que in dulce lac mutatum infanti suppeditat, ut
eodem sustentetur. Ut uberiore declaratione
totam rem ob oculos ponam, adhuc unam simi-
litudinem hîc subjungam. Feram & nondum
adultam piri, pomi, cerasi, aut alius alicujus arbo-
ris fructus ferentis stirpem, nondum adultam,
sed in primâ suâ ætate adhuc constitutam, & te-
neram omnibus suis feros, & acerbos fructus fe-
rentibus ramis spolia, & ad imum, atque ex terrâ
extantem truncum reseca, & inter ejus corti-
cem, & lignum, quâ parte ferrâ est resectum, de
aliâ arbore, fructus non feros producente, furcu-
lum decerptum inferere, eumque probè contrâ
plu-

pluviam cerâ, aut tenaciore argillâ, &c. muni.
Hoc si feceris, ac secundum artem hortulanorum
operatus fueris, fertilis ille surculus ex ferâ illâ
stirpe ferum succum ad se trahet, ac meliorem
reddet, ita ut non amplius feros, sed tales fructus
sit laturus, quales illa ferre solet, de qua surculus
decerptus est. Si tam parvus surculus alicujus
fativæ & fertilis arboris ferum succum alienjus
feræ & silvestris stirpis ita mutare potest, ut longè
melior, & nobilior evadat; cur idem in nostrâ
Metallicâ Arbore non præstaret Aurum, plumbo
tanquam radici suæ, insertum? Meâ quidem opi-
nionem, Aureo isti semini, nulla melior terra, ex
quâ alimentum sibi attrahat, & se in infinitum
multiplicet, quàm propria ejus radix, suppeditari
potest. Ea tamen conditione, ut crassæ illi ra-
dici, omnes sui crassi & degeneres rami, prius re-
secando adimantur, ita facilius & promptius suc-
cum suum ferum, & degenerem Aureo semini,
aut surculo junctum, in nobiliorem mutaturæ,
atque millecuplos fructus prolaturæ. Vides,
mi amice, quantâ tibi benevolentiam sim addictus,
qui tibi fideliter aperui omnia quæ tibi ad perfi-
ciendum tantum opus scitu necessaria esse puta-
vi. Rapæ & Surculi similitudinem probè ani-
mo tuo reconde, ac cogita, non temerè aut fortui-
tò cuncta, quæ protuli, à me dicta esse. Plus
enim in recessu habentia, quàm fronte promit-
tunt, longè majora occultant, quam tu tibi per-
suadere possis. Temporis progressus tibi, in
plu-

plurimis adhuc cæco, oculos aperiet, si Deus permiserit. A. Jam in novam admirationem rapiar oportet, consideratione accuratâ perpendens, quæ mihi de ferorum vegetabilium fructuum naturâ ferâ in cicurem mutandâ narravisti, & quod ejusmodi ex ignobiliore, in nobiliorem naturam, transmutatio etiam in Metallicis locum habeat. Maximi momenti res sunt, & meditatione accuratissimâ dignissimæ. Quis autem divina miracula omnia satis superque considerare potest? Nomen ejus sanctissimum sit benedictum in æternum. B. AMEN. A. Tibi pro tuâ benevolâ institutione gratias quam maximas ago, atque omni vitæ meæ tempore devinctus maneo. Hisce te & me Divinæ protectioni commendo. B. Quæ tibi, charissime Amice, pollicitus eram, eorum fidem liberavi, haud exiguâ voluptate affectus, quod eorum, quæ tibi dixi, sensum affecutus sis. Hoc tamen miror, te adhuc plura cognoscendi non cupidiorum esse, nec adhuc plurium enucleationem prolixiorum postulare. Mea enim præsentia quotidianâ te frui non posse nosse. A. Pro his, quæ nunc abs te accepi, quàm maximas tibi gratias ago; aliâ vice Deus plura dabit. Nullius alius rei desiderio majore jam teneor, quam ut Opus tantum aggrediar, & fructuum speratorum fruam: Si benefaciendi animus tibi est, benefaciendo, precor, fratrem meum demerearis, si aliquid petendi causâ ad te venerit, cui aliquo parvo, & tamen
bono

bono arcano auxilium ferre poteris. Haftenus
fatis ftupido institutione accurata peropus est.
Sed quid dicendum? Æger medicum quærit;
prosperrâ valetudine utenti non opus est medico.
Quæ difficilia sunt captu, captum ejus superant.
Faciliora ipsi commodiora sunt. Iterum vale.

C O R O L L A R I U M.

DOcui in hoc Dialogo, *Lac Virginis album.*
postquam per destillationem ex Magnesiâ
nigrâ elicatum, ac per rectificationem, & con-
centrationem in suâ virtute, & efficacîâ exalta-
tum est, *suâ superfluâ humiditate liberandum, siccam-*
que materiam Ignis operatione per gradus in Igne per-
manentem reddendam esse. Accuratio-
ris Declarationis causa, quæ sequuntur, adhuc subjun-
genda fuerunt.

Fixatio illa, si vulgaris Ignis adjumento perfici
debet, longum, & prolixum temporis spacium
postulat, adeo ut non sit, cur quis sibi persuadeat.
annuo intervallo eam absolvi posse. Propria
experientia loquor, qui ipse expertus sum, fieri
non posse, ut unus annus hujus fixationis ope-
rationi sufficiat, quæ profecto multò longioris
temporis decursum requirit. Postquam enim
materiam per omnes colores deductam, ad eum
gradum promovi, ut candenti bractæ imposita
fluxerit, ac, instar olei siccum corium penetran-
tis, in ipsam se insinuaverit, satis tamen fixa, &
con-

constans non fuit, nec Metallis tingendis satisfecit, sed fortioris Ignis impetum sentiens in fumum abiit, non tamen sine possibilitatis evidente demonstratione. Cum igitur debitum fructum afferendo non satisfaciat, & sine alicujus emolumenti expectatione tanti labores non suscipiantur, ac sperati fructus tamen non antè colligi queant, quàm ipsa materia ad perfectam maturitatem provec̃ta, nullas amplius ignis procellas, etiam vehementissimas, extimescat, facili conjectura quis providere potest, majore, atque prolixiore temporis spatio, sicut jam dixi, ad hanc fixationem opus esse, si carbonum Igne vulgari perficienda & absolvenda est. Sed qui Arcanum Ignem Antiquorum Philosophorum cognitum, atque perspectum habet, ille multò facilius, & celerius speratum operis finem consequetur. Vulgarium, ac fugacium Mineralium natura difficulter admodum, & etiam tardè fixationem illam admittit, quæ carbonum Igne peragitur: Quod diligentem naturalium Arcanorum Scrutatorem celare nolui, illam adhuc admonitionem adjungens, brevioris nihilominus temporis intervallo medicamentum admodum utile parari posse, & colorem quamplurimorum pulcherrimorum variationem admirandam summo delectamento esse. Primo enim intuitu nigrum caput Corvi conspicitur, nigri vitri colore se in oculos inferens. Nigror hic paulatim discedens locum cedit albæ & ponderosæ massæ, à Philosophis albi oloris
no-

nomine insignitæ, & quidem non fineratione, quia eadem illa materia alba non tam densa & lapidosa est, sicut nigrum illud Corvi caput; sed porosa, ac haud dissimilis acervo alicui, ex plurimis parvis, & albis plumis constructo. Hoc albore in flavedinem mutato, plumæ illæ evanescent, ac massa ad priorem densitatem reversa, flavi lapidis formam refert, cujus si parvum frustulum candenti alicui bractææ cupreæ aut argentææ imposueris, instar rubri sanguinis primò consistet, ac postea penetrans cupream bracteam foris & intus albo colore tinget, aliquo pacto tamen adhuc fragilem, & in cineritio, seu cupellâ argentum suppeditantem, ac in medicinâ non sine fructu, sicut albus lapis, debilius tamen, operantem. Bracteam argenteam instar olei corium, penetrat, flavo colore tingit, quæ per cupellam separata, & Aqua forti soluta, optimum in fundo aurum relinquit. Ulterius operando non progressus sum, longioris, temporisque prolixioris, quod adhuc, ad Tincturam hanc igne carbonum perficiendam, requirebatur, omninò pertæsus, Omnes tamen colores, ut se invicem consequuntur, penes me habeo, quos unicuique monstrare possum, ut evidentissimam & naturæ possibilitatem oculis aspicere queant, quem in finem quoque ejusmodi Tincturas conservare in animum induxi, ut posteritati meæ æternam rei tantæ memoriam præstent. Breviorem verò Tincturas ad optatum finem perducendi rationem,

E

nem,

nem, mediante Igne Philosophorum Arcano, de quo in libello Ignium, & sequente Dialogo agitur, commendabo. Immaturum enim Ens Primum Auri à nulla re facilius, quàm in suo proprio Igne Arcano, sed à nullo Igne Carbonum, in Tincturam speratam excoqui potest.

Ut patefiat, me veritatem scripsisse, Deo dante, Amicis nonnullos albos, & flavos lapillos transmittam non in Medicina solum adhibendos, sed etiam in Alchymia usurpandos, ut periculum faciendo, re ipsa experiantur, etiam Tincturas, nondum dimidiam fixationis partem consecutas, Metalla emendandi potestatem habere.

DIA-

DIALOGUS,

Sive

COLLOQUIUM TERTIUM

Inter B, & C. tractans de vera Universali, &
particulari Antiquorum Philosophorum
Medicina,

*Ex Auro adhuc fugace, ac immaturo, per Arcanum ipso-
rum Ignem maturanda, quæ operatio ab ipsis Fœ-
minarum Opus, & Puerorum Lusus appel-
lata est.*

C. **S**Ave plurimum, mi amice; hunc diem tibi
faustum ac felicem precor: B. Eundem
tibi prosperum precor: Unde nobis tam matu-
tinus? C. Summo desiderio per aliquot dies
expectavi hanc horam, ut te viderem, & tuæ be-
nignæ institutionis fructibus dulcissimis fruerer.
A fratre meo missus huc adveni, qui mihi dixit,
à te sibi datam facultatem, me hodiè ad te mit-
tendi. Amicè igitur rogo, ne hanc audaciam
meam in sequiorem partem capias. B. Mini-
mè gentium in malam partem capio. Significa-
vit mihi frater tuus, quod subtiliorum rerum &
Arcanorum adhuc rudis sis & ignarus, atque id
propter nullâ alia re indigens, quàm faciliore ali-
quo arcano, quod & captu facile, & exiguos
E 2 sum-

sumptus requirens, tibi utile & commodum foret. C. Ut verum fatear, profunda, & subtili meditatione penetranda. ac magni momenti Arcana captum meum rudiorum longè superant; Idpropter hoc tempore nil prius, & antiquius habeo, quam ut factu facile, & haud sumptuosum quid nanciscar, quod in Medicina, & in Alchymia efficere possit, ut largiore, & commodiore victu & amictu mihi vitam ducere liceat. Hujus voti mei, ut me compotem reddas, te etiam atque etiam rogo. B. Prudenter te modulo tuo in petendo metiris. Alicui conducunt interdum melius ea, quæ non sumptuosa sunt, nec in operando magnas difficultates obijciunt, quàm quæ multorum sumptuum, longi temporis, & improborum laborum impendio, acquiri volunt. Petitioni tuæ satisfiet; attende. C. Attendo. B. An nunquam legisti, aut ab aliis auditione hausisti, quod Antiquissimi illi Philosophi Universale Opus habuerint, non solum factu facillimum, sed etiam minime sumptuosum? Aperte enim fassi sunt, ad opus suum perficiendum, nonnisi duorum florenorum sumptu, aliquem indigere, ipsumque laborem, ab initio usque ad finem, nil nisi mulierum opus, & puerorum lusum esse. C. Paratu faciles cupedias offers mihi, cui tantum pecuniæ non suppetit, quantum ejusmodi laboribus sumptuosis insumendum est. Nec res mea domestica permittit, ut coctionibus tam sumptuosis, & laborum maxi-

maximorum plenis, quorum sæpe incertus est exitus, ætatem teram. Ut enim à paucis accepi, minimus etiam error totum opus corrumpere, & in nihilum redigere potest, ingente & temporis longi, & magnorum sumptuum jactura, Operi tanto deditos afficiens. Opus, cui juxtà cum familiari re meâ curandâ vacare possem, & exiguos sumptus impendere deberem, maximè mihi præ cæteris arrideret. B. Facile credo, non solum tibi. sed etiam plurimis aliis illud apprimè placiturum. Sumptus perpauci sunt; Labores autem exigui, adeò ut singulis diebus Ignis, cui materia imposita est, dimidiæ horæ spacio curari possit. Licet autem Philosophi sumptuum paucissimorum mentionem fecerint, eosque duobus florenis circumscripserint, hic apud nos, quorum floreni parvi sunt, illud tamen aliter intelligendum est. Antiqui illi majoribus florenis usi sunt, Rhenanis videlicet, & etiam aureis Ungaricis, quorum quisque nostrates florenos quinque valet. Si hoc modo intelligis, rei veritatem facili negotio tibi monstrare possum. C. Sic rem capio. Parum refert, etiamsi aliquot florenis majore pretio opus esset. Nullas res gratis dari constat: Contentus sum; pergamus. B. Si nostrum opus Mulierum labor, & puerorum lusus appellatur, Mulierum labori, puerorumque lusui etiam simile sit oportet; alioqui ineptâ similitudine Philosophi usi fuissent. Quibus autem laboribus

bus Uxor tua maximè occupata sit, & quo labore quotidiano se exerceat, te non fugit. C. Imò quotidie video, quod in totius familiæ usum quotidie cibos necessarios coquat, & coctos mensæ imponat comedendos. Hoc labore singulis diebus ad minimum bis fungitur. Absoluto prandio & cœna usurpatas patinas, ollas, orbes, aliaque vasa rursus lavat, purgat, & ad novos cibos recipiendos, & in mensa apponendos apta reddit. In eam curam quoque incumbit, si forte olla frangatur, aut rimis dehisceat, neè amplius humiditati retinendæ idonea sit, ut in ollarum ferrearum defectu, ex luto figulino confectam ollam novam in ejus locum substituat. Talia ac similia opera in regione nostra Mulierum Labores appellantur. B. Age talem tibi laborem in Chymicis quoque monstrabo: Sicut sequior sexus carnem, pisces, rapas, olera, radices, poma, pira, aut quæ alia coquenda, prius aquâ purâ abluunt, ollis imponunt, aquam requisitam affundunt, Igni apponunt, ac tam diu coquunt, donec, omni cruditate depositâ, palato grati, ac jucundi, stomachoque concoctu faciles cibi evadant. Aquæ loco carni, & piscibus vinum quandoque etiam affundunt, ac salem requisitam cum aromatibus, aut odoratis herbis addunt, quò carni, & piscibus optimum saporem conciliant. Salis tamen, præ cæteris aromatibus, & herbis odoratis non obliviscendum est,

est, quippe carnes, pisces, aliosque duros cibos plus quam cætera aromata, corrigentis, atque maturantis. Horum enim, si non adsint, carere quidem possumus, sed sale ad carnem, pisces, aliosque cibos coquendos semper opus est. Si igitur caro, aut pisces probè coquendi sunt, aqua salsa requiritur: cætera cuncta herbarum, & aromatum odoratorum additamenta, nil nisi bonum nidorem cibis conciliant, & faciunt, ut ipsi & sapore palatum, & odore nasum delectent. Nam caro, & pisces dum coquuntur, aut elixantur, suâ magneticâ virtute tantum salis, & grati saporis, atque virtutis attrahunt, quantum ipsis opus est; quæ restant, in aquâ remanent. Cæterum diligentes matresfamiliâs superius ollas suis operculis probè claudunt, ne vapores efficaces à coctione in fumum expellantur, sed apud carnem, aut alios cibos maneant. Negligentes verò matresfamiliâs de operiendis ollis suis parum laborant, unde fit, ut bonos & suaves illos spiritus perdant, & ollas novâ aquâ repleant, quod efficit, ut tam suavem saporē, caro aut pisces non nanciscantur, quàm si efficax illa aqua conservata fuisset. Nonnullæ mulieres ad coctionem majore diligentia, & curâ attendentes, ollis suis, in quibus cibos suos coquunt, operculum imponunt plicam habens, per quam collecti vapores suaves, & odorati in suppositum vas destillent, quos collectos custodiunt, ut iisdem, ubi opus fuerit, debiles,

les, & ægros homines reficiant & recreent. Aliæ, ut hujusmodi labore vacuæ esse possint, tantum aquæ, quantum opus est, suæ carni cum sale, atque aromatibus addunt, atque ità paulatim eam coquunt, operculo vapores abituros cohibentes, ne cibus adustionem sapiat. Hoc facientes novam aquam affundere non coguntur, licet tarda hæc coctio plus temporis requirat, quàm illa, quæ forti, & indefinente bullitione peragenda est. Probe observa hæc, quæ non sine causâ dico. Examinemus jam alteram similitudinem, & videamus, qui sint lusus isti pueriles, ut eos postea Philosophico nostro operi etiam accommodemus. Quid igitur tibi de lusbis puerilibus videtur? Quibus rebus, & quomodo ludunt pueri. C. Quid ego dicam? Ludunt, pro ut ipsis à parentibus ludendi facultas indulgetur, aut ipsi etiam ludendi occasionem nanciscuntur. Quod ad me attinet, meis liberis tantum facultatis non concedo, ut ludant, quando aut quomodo velint. Eos in scholam, & templum mitto, & ut interdum horulam unam, recreationis causâ, lusbis impendant, permitto, nec alium, nisi globulorum lusum ipsis indulgeo, ut ità modice sua corpora moveant, atque exerceant, & cibum sumptum concoquant, quod ipsis longè utilius, quàm si semper domi sine omni motu desiderare cogantur: alios ipsis lusus non concedo. Aleatorei chartarum, & tesserarum lusus pueris
non

non conveniunt, adultioribus sæpe admodum noxii, cum primis quando abusu nimio, pretiosum tempus tam inutiliter consumunt, & modum adhibere nesciunt. Vidi quidem aliàs, quod pueri arenam offendentes, splendidos lapillos conquirant, & iisdem ludant, quod tamen rarò contingere solet. Nullus tamen pueritiæ ludus est frequentior, quàm globulorum, quo utuntur quotidie, quandocunque, & quodcunque tempus suffurari possunt. Imò in scholam euntes, & ex ea exeuntes mox globulorum ludo ipsos occupatos esse videas. Ab eo difficulter admodum cohiberi possunt. Si ad globulos emendos pecunia destituntur, terræ figulinæ frustulum aquâ humectant, manibus globulos fingunt, & indurandos igni imponunt, quod sæpius me puerum fecisse memini. Præter hunc, alius ludus puerilis mihi non est notus. B. Age, Rem acu tetigisti: nunc nobis videndum, an Philosophi antiqui etiam, puerorum more, globulis luderent? & an opus suum æquè facili negotio in ollis, ac mulieres coxerint. Nam ipsos hunc morem obtinuisse necesse est, alioqui illud cum mulierum labore, & puerorum lusu comparare non potuissent. Si in operando mulieres, ac pueros imitari debemus, scire etiam nos oportet, quibus materiis, carnis, piscium, aliorumque ciborum loco, in coquendo nobis utendum, & quæ aqua iisdem affundenda sit. Nam si boni quid efficere, apud

E 5

ani-

animum nostrum statuimus, par est, ut etiam sciamus, quænam illæ sint materiæ, quæ in aquâ nostrâ igneâ se ad maturitatem coqui patiuntur, quæ profecto, si ad maturitatem coquendæ sunt, magnâ cognatione eidem aquæ affines esse debent. Cum itaque Aqua nostra Metallicæ sit naturæ, & cuncta Metalla, ex ipsâ, in terrâ, quasi oriantur, & adhuc hodierno die ab eadem illâ, terreni & centralis ignis auxilio, pedetentim ad perfectionem maturentur, nihil aliud facere possumus, quàm ut simplicem Naturam, quæ nos nunquam seducet, æmulemur, sicut proculdubio antiquissimi illi Philosophi fecerunt, qui à Natura ipsa suum opus admirandum mutuati, nil aliud nos monent, quàm ut Naturam sequamur, atque ibi incipientes, ubi natura defert, altius ascendamus, & imperfectum adhuc perfectius reddamus. Naturæ Deus terminum suum præfixit, quem ipsa transgredi non potest; Ars verò Naturæ multum excellit, atque ea præstat, quæ Natura efficere nequit. Imò quæ hæc in terra, vix mille annorum spacio, effectui dare potest, illa uno anno efficit, quod plurimis testimoniis comprobare facile est. In generandis, & maturandis metallis Natura simplicissima via utitur, tarda illa quidem, sed tamen certa. Inde error plurimorum, qui Naturam non sequuntur, sed ductum phantastici sui cerebri, nihil unquam boni conficientes, sed semper Johannes
in

in eodem manentes, quosunque etiam labores suscipiant, & quascunque impensas erogent: Licet Sapientes Philosophi nobis, illum Naturæ cursum simplicissimum imitandum, multis admonitionibus proposuerint, accipimus innuerint Opus suum adeò simplex esse, si clarè & apertè illud tradidissent, ut etiam Mulieres illud ludibrio habituræ, & dicturæ essent, à se masculinum genus artem didicisse. Imò adeo vile & simplex est opus, ut nemo credere id possit, quod Philosophis artem quacunque ratione occultandi, & obscurandi ansam præbuit, ne à superbis Sannionibus, qui nimis altè volando sublimia petunt, contemnerentur, & pro Sophistis, aut falsis Scriptoribus haberentur. Atque hæc est maximi momenti causa illa, propter quam hæc ars altissimi silentii tenebris involuta, hætenus ejusmodi Sannionum totam turbam lateat. Sendivogius, ut jam aliquoties innuimus, expressè dicit, quod sæpe de verbo ad verbum totam artem haud paucis nar-raverit, quibus tamen adeò vile & abjectum illud opus visum fuerit, ut nullam fidem verbis verissimis habere potuerint, Opusque ipsum intentatum reliquerint. Idem Sendivogius, si hoc tempore, inquit, peritissimus Hermes, acutissimus Geber, & illuminatissimus Lullius redivivi venirent, & laboratoria nostra tot, ac tam variis ex vitro, terra, ferro, aliisque materiis parata instrumenta, & structas fornaces conspicerent,

rent, instar puerorum in summam admirationem raperentur, quasi discipuli nostri futuri in iis vasis, & fornacibus, quæ omnia nos quidem ex ipsorum Scriptis didicimus, destituti tamen excellentissimo illo opere, quod tam simplici via ab ipsis elaboratum, nostra subtilia & acuta ingenia hætenus fugit. Idem quoque, charissime, ait, Ne alarum tuarum volatu te in sublimen aërem eleves: Opus est simplex, vile, & abjectum, quod manibus citius comprehendes, quam ingenii, aut cogitationum tuarum subtilitate apprehendas. C. Cuncta hæc ad nos ex tanto labyrintho expediendos omnino sufficere possent, sed quæso quæ sit, ut tanta stoliditate nobis adeo difficilia esse ista persuadeamus, quæ tamen adeo simplicia, vilia, & abjecta sunt? B. Est quidem res facilis, vilis, & simplex illi, qui ejus cognitione imbutus est: At difficilis admodum, & intricata illi, qui Naturæ via seposita, ex libris tantam Artem se posse addiscere putat, quod tamen factu ferè impossibile esse videtur. Philosophi enim adeò prolixè, intricatè, & obscurè totum Mysterium descripserunt, ut tam proluxa, & obscura scripta facilius aliquem à vera & recta via abducerent, tantum abest ut in eam reducerent. C. Verissimum id esse, ipse comperio, qui nondum hætenus de aliquo audivi, aut legi, quod artem ex libris didicerit. Ferè omnes autem, qui ejusdem periti fuerunt, aut divi-

divina inspiratione , & revelatione , aut ab amico aliquo ejus se compotes factos fatentur. Nemo est , qui iis contradicere possit , quæ tuæ sententiæ confirmandæ causa in medium attulisti. Age laborem ipsum aggrediamur ac diligenter Deum precantes , ejus benedictionem exspectemus. B. Attentus itaque esto. C. Ita facio. B. An nunquam Philosophorum lectione tibi innotuit , quod siccâ suâ , & manus non madefaciente aquâ , cuncta Metalla imperfecta particulariter ad Auri , atque Argenti perfectam maturitatem promovere possint. Sed hoc effectu non contenti , prima Entia Metallorum , suæ occultæ , igneæ , ac maturantis Aquæ adjumento , ad plusquam perfectam in igne constantiam , & fixitatem provexerunt , & ad Auri formam concentraverunt. C. Me quidem talia legisse memini , licet ob imperitiam , & ignorantiam meam , ne minimum quidem intellectu meo assequi potuerim : quippe mirabilis ejusmodi , & tamen cuivis cognitæ Aquæ omninò nescius , quæ mihi quoque tamdiu incognita manebit , donec digitis tandem monstratur. B. Ecce tibi frustum hujus admirandæ Aquæ , quæ ubique locorum , imò in abjectissimis rusticorum casis , repertu facilis , nulli hominum sui possessionem negat. C. Quis unquam cogitasset , in tam vili & abjecto corpore boni quid occultum esse. B. Quare nullam hac de aqua cogitationem quis suscipere pos-

posset, quandoquidem in propatulo est, quod in nostrâ Aquâ, omnium Metallorum Prima Entia abundè occultentur, utpote in semine suo, ex quo in terrâ generantur, & ad perfectionem maturantur. Prima illa Entia nonnisi à Magnetibus suis ex hâc Aquâ nostrâ extrahuntur. Ut autem quodque Metallum suum habet Magnetem; ita & cuius suus proprius est Magnes, à quo in angustias concentratur. Per exemplum à Metallis petitum rem declarabo: Si Aquam Cupro repletam habes, & ex eâ Cuprum colligere cupis, facile hoc efficies, si aquæ isti, Cuprum in se continenti, frustum puri ferri imposueris, quod ceu verus Cupri magnes, omne ferrum invisibile ex aqua ad se trahet, atque in visibile, & palpabile Metallum colliget. Si Argentum in aliqua aqua solutum, & Invisibile redditum, recuperare voles, bracteam Cupri puri eidem impone, quod Magnetico more omne Argentum in corpore suo congregabit, ac visibile, & palpabile reddet. Aurum aliquod in aqua aliqua dissolutum, & latè dispersum congregandi causa, aliquid Mercurii, aut Argenti Vivi aquæ illi immitte, & parumper cum ea coque, sicut suprà cum Cupro & Argento factum est: Mox omne Aurum à Mercurio attractum, & collectum iri videbis, ut nihil planè de auro in aqua residuum futurum sit, quippe Mercurii Magnetis sui attractionem sequuto. Metallicæ & Magneticæ hæ operationes

nes nobis satis aperto, & manifesto sunt documento, & ceu digito monstrant viam non solum particulariter bona Metalla, sed etiam Universaliter Metallis longè meliores res, nimirum Tincturam, vel Formam Auri ex Aqua nostra foetida extrahendi per Magnetes, qui Natura ad hanc extractionem idonei sunt. Aliam similitudinem suppeditant terra, & aqua pluvia, quâ terræ fructus madefiunt. Tali terræ, aqua illa humectata, tot impone semina, quot voles, quodvis eorum, Magnetica sua virtute, sui simile sibi attrahet ad sui multiplicationem, ac reliquis seminibus, cuius suum attrahendum relinquet. Si ex hac similitudine tibi scopus, quem propositum habeo, manifestus fieri potest, tibi auxilium adhuc ferri potest; sin minus, non video, qua ratione tibi succurri queat, cum hic multas alias circumstantias usurpare nimis prolixum foret. Quando enim nobis certò constat Primum Ens, sive ipsam Formam Auri copiosè in Aqua nostra oculi, jure ac merito optimum illud, nempe Formam Auri quærimus, & reliqua Metallorum Entia Prima in Aqua relinquimus. En tibi aliam similitudinem: In una eademque aqua solve ☉, ♀, ♂, ♃, ☌, ☿, ut ita cuncta illa Metalla in eadem commixta habeas. Si optimum eorum, puta ☉ elicere desideras, quid tibi cætera incommodi afferent, si in aqua remaneant. Qualem igitur Magnetem illi aquæ immiseris, tale

tale Metallum etiam extrahes. Si igitur particulariter in Aquâ nostrâ ☉ & ☿ quæſiverimus, par erit, ut Spirituali ☉ & ☿ suos Magnetes obijciamus, quibus præcipitata adhæreant, ac paulatim figantur. Sin ☉ atque ☿ aliquid melius quæramus, nimirum Auri formam & Tincturam, necesse erit, ut etiam talem Magnetem adhibeamus, qui nihil aliud trahat, nisi Tincturam, aut Formam Auri, quæ præcipitata figatur. Hic tibi cuncta, quæ scitu necessaria sunt dixi. Si tibi animus est particulariter ☉ & ☿ ex Universali Aquâ Minerali eruere, eorum Magnetem ipsis etiam obijcias oportet, Amalgama videlicet ex Cupro & Argento Vivo. Nam illud spirituale Argentum, & hoc spirituale Aurum ex aquâ ad se trahit, atque secum ad fixationem ducit. Sin autem cupidus es acquirendi aliquid melius, quam ipsum est Aurum, atque Argentum, nimirum Tincturam, eidem quoque suum proprium Magnetem adjungas oportet, cum sine ipso nihil omninò effectui dare queas. Ut autem scias, quis Tincturæ verus Magnes sit, tibi dico, *Nostræ Aquæ Comparem, aut socium & non Metallorum esse.* Nam simile sibi simile quærit, ut Philosophi dicunt, Natura Naturâ gaudet; Natura Naturam vincit; Natura Naturam retinet. Plura tibi scitu necessaria non sunt; hæc, quæ dixi, accurate considera, & à Deo precibus benedictionem pete, quod si feceris, non errabis, sed non temere voti tui compos

pos fies. Omnes hæ res certis suis temporibus definita sunt, sicut frumenti granum terræ mandatum, quod tempus ad maturationem requirit. nec antè maturefcit, quàm tempus maturatio- ni destinatum advenerit. Doctrinam à Gebro præscriptam sequere, opusque tum minima fe- stinatione accelera. Expresse enim dicit vir ille sapientissimus, omnem in opere nostro fe- stinationem à Diabolo esse. Quæ porrò scienda restant, & qualis tam nobilissimæ Artis studio- sus esse debeat, in Quintâ Parte Pharmacopœæ meæ Spagyricæ invenies. Quid tibi jam vide- tur? An me satis intelligere potes? C. Imò satis intelligo ea, quæ hætenus ex te audiivi. Sed Opus Mulierum, quod tu declarare inceperas, non satis perspicuum mihi est, ut & lusus pue- rorum, qui globulis ludunt, de quo itidem mihi adhuc non satis constat, quo pacto cum opere Philosophico comparetur; Si hæc mihi adhuc perspicua, & clara reddentur, in Magi- strorum artis numerum meipsum referam. B. Porrò igitur progrediendo videamus, quâ ratione Philosophi suos globulos conficere so- leant. Sicut enim pueri globulorum suorum conficiendorum gratiâ terram & aquam adhi- bent; Ità etiam & nos nostram Terram, & no- stram Aquam ad globulos nostros parandos usur- pabimus: Nostram dico, non vulgarem & com- munem illam Terram & Aquam, quæ ad nostrum opus sunt inutiles. Perinde autem est, sive fla-
F
vam,

vam, rubram, aut albam Terram sumamus, quia omnes unitis & ejusdem sunt naturæ. Cujus coloris terram adhibuerimus, ejus coloris globulos conficiemus. In promptu nobis est triplex terra, flava Auri, alba Argenti, & rubra Cupri. Hanc triplicem terram aquâ nostrâ, sive Mercurio humectabimus, pastam, seu massam, quam Chymici Amalgama vocant, ex utroque conficiendi causâ: Hanc aquâ purâ lavantes digitis tam diu teremus, donec nulla impuritas amplius animadvertatur, & ipsa facilem digitorum contritionem admittat. Itâ probè lotam immitteremus in corium, aut xylinum, fortiter superius colligatum, ex quo manibus compresso, omnem Mercurium exprimemus, atque ab ipsâ Terrâ separabimus, planè eo modo, quo in Amalgamatis, seu massis Metallicis Argentum vivum ab ipsis Metallis segregatur. Mercurio omni separato crassum nostrum Amalgama eximimus, atque ex eo globulos formabimus, eam ferè magnitudinem habentes, quam puerorum globuli habent. Eos viginti quatuor circiter horas aëri expositos exsiccabimus, eâ exsiccatione adeò duros evasuros, ut lapidibus duritie sua responsuri sint. Sic ad coctionem paratos, Aquæ nostræ coquendos imponemus. In coctione tamen ipsâ manuariæ cujusdam peritiæ habenda est accurata ratio illi, qui sine errore operationem suam peragere cupit. Eam tibi fideliter aperiam, ne errorem committendo

te

te ipsum damno afficias. Globuli ex massâ nostra confecti, in ollam Aqua nostra impletam prius non sunt injiciendi, quam ipsa aqua bulliat, in quam bullientem unus globulus post alterum est injiciendus, mox indurefcens, atque se crustâ aut cute dura obducens, quæ impedit, quominus globulus unus alteri adhæreat, & omnes in unam massam coalescant. Nam si mox ab initio tuos globulos in ollam conjiceres, ac postea demum Aquam frigidam affunderes, atque itâ igni apponeres, ut ad maturitatem excoquerentur, totam tuam operationem corrumperes. Antequam enim aqua in olla incallescere, omnes globuli soluti in unam massam coalescerent, ac internarum suarum partium humectationem non admitterent, adeò ut coctione tua in merum pulmentum conversurus esses globulos tuos, qui aquæ omnibus suis tam internis quam externis partibus hauriendi causa integri manere deberent. Ut omnium horum, quæ tibi dixi, accuratam rationem habeas, te operam daturum spero, atque puto, te jam dicta mea satis intellexisse. Sin minus adhuc eorum sensum calles, consilium tibi dabo, qua ratione operationem hanc ab uxore tua domi discas. Domum reversus uxori tuæ manda, ut tibi farina, & carne vitulina globulos, aut sphærulas paret. Ad operationem ipsam diligenter attende, & vide, qua ratione conficiendi tales globulos uxor tua utatur, ut eadem ratione tuos Metallicos

globulos tractare discas. Primo videbis, quod puram farinam in profundam patinam immittet, immixtamque cremore lactis, aut optimo lacte in massam, aut pastam subiget. Deinde nonnullas herbas virides minutim conscissas, atque aromatibus confusis mixtas, salesque conspersas pastæ illi farinacæ admiscebit, ut ipsi suavem odorem & saporem conciliet. Ex hac pastâ formabit postea globulos, eâ quâ volet magnitudine, quos non antè in aquam conjiciet, quàm ea bulliat. In aquam igitur ferventem unum globulum post alterum injiciet, quorum quisque cum primum aquæ bullientis fervorem sentiet, mox cuticula se obducet, quæ impediet, quo minus omnes sibi invicem adhærentes, in unam massam coeant, & in pastam illam redeant, quæ antè fuerant, quàm in globulos formarentur. Hoc pacto quisque in suâ forma manens ab aquâ circundari, & debito modo ad maturitatem coquendo promoveri potest. Ubi uxoris tuæ coquentis operationem hanc videris, nullum mihi dubium est, quin coquinariæ hujus artis peritus futurus sis. C. Ne in malam partem, amice charissime, capias, quod mihi à risu amplius temperare nequeam, audiens, quod nostrum opus tantâ similitudine cum arte coquinariâ conspiret. Institutio tua tam fidelis mihi jam abundè satisfecit: Globulis talibus coquendis sæpissimè uxorem meam occupatam vidi, ipse quoque ejusmodi sphærule libenter vescens,

vescens, tàm ex carne vitulinâ, ovis, & aromatibus, quàm ex farinâ, lacte, & viridibus herbis confectis. Sed hoc vereor, ubi uxor mea me globulos parantem, & in ollulis coquentem videret, ne me ludibrio habeat, dictura, quod à se hanc artem didicerim. B. Non est, quam obrem tuæ uxoris, & omnium hominum garrulitatem moreris: quid faciant ipsi nesciunt: Satis tibi est, si tu nosti quo fine aliquid facias. An tu putas, si alii nasuti & scioli te conficiendis ejusmodi globulis operam dantem conspexerint, quod te ludibrio habituri non sint. Tu de tàm inutili garrulitate ne labora: Anseribus argutis strepentem suum garrum relinque, ac doctrinam meam sequere, & hanc nostram coquinariam artem silentii tenebris involve; quod si feceris, non est cur timeas, ne à mulieribus, & mulierosis viris ludibrio habearis.

C. Satis jam, Deo sit laus, & gloria, didici: Unicum tamen adhuc ignoro, nimirum, quo signo agnoscere queam, globulos meos satis coctos esse; & quo igne iidem coquendi sint. Lignorum & carbonum ignem à fœminino sexu ad coquendum adhiberi scio; an idem ad nostram operationem conducat, & necessarius sit, rogo. B. An nunquam vidisti, quo pacto mulieres, suos globulos probè coctos esse comperient? Unum exemptum dissecare solent, ut videant, num tàm interiores, quàm exteriores partes ità coctæ sint, ut farinæ tenacitatem non amplius

habeant. Tu idem fac , ac interdum unius globuli exempli frustulum cineritio aut cupellæ impone , quod tibi monstrabit , quantum ☉ & ☽ augmentum , illo tempore coctionis , particulariter tuis globulis accesserit , & quamdiu adhuc coquendi sint. Hæc omnia tibi meditatione , & examine proprio inquirenda esse scias , quia fieri non potest , ut tam clarè alicui omnia ob oculos ponantur , ut nullâ meditatione , & inquisitione ulteriore amplius indigeat. Hoc pacto , in unâ ollâ , unâ eademque aquâ 2. 3. aut plures globulos , diversi generis , ut ex farinâ , viridibus herbis , aromatibus , carne , ovis , piscibus , & aliis confectos parare , & coquere , & post coctionem unumquodque genus post alterum eximere , & particulariter ad usum tuum adhibere poteris. Nam hæc de particularibus intelligenda sunt. Sin Universalem Medicinam acquirendi desiderio teneris , certa ratio tibi incunda erit , unius ferè anni integri , qui ad ejus operationem finiendam necessario requiritur. Magnes enim noster , cui Formæ auri extrahendæ , ex aquis nostris , onus incumbit , adhuc immaturitate suâ laborat , & proinde haud exiguo temporis spacio ad Tincturam ex nostris fugacibus , & combustilibus aquis extrahendam , & secum fugiendam indiget. C. His verbis de tanto tempore mentionem facientibus haud exiguum mihi horrorem injicis. Nostræ uxores unius quidem horæ spatio globulos suos exco-

excoquere possunt : Quanti coctio ejusmodi diuturna constabit ? Eam duorum nummorum aureorum pretio me illam redempturum sperassem. B. Ex progenie increduli Thomæ te oriundum dicerem, qui tibi non necessaria tua incredulitate tot curarum cumulos accumulās. Meministine, initio me tibi dixisse, quod totius operis impensæ, ab initio usque ad finem, duos nummos aureos, quos Ducatos vocant, non excedant. Quod nullatenus à veritate abluserim, evidenti demonstratione tibi exponam. Quando tuam ollam probè tectam, ut aqua tua in fumum resoluta non evanescat, exiguo igne lampadis calefacies, quæso quantitalis labor constabit ? Esto, quod aliquot libræ aquæ aliquot assibus emantur, & Magnes etiam aliquot assibus constet, quot olei libris ad alendum illum exiguum ignem tibi opus erit. 40. 50. aut plures olei libræ quamvis tibi impendendæ sint, annon duorum aureorum impensis totum opus te expediturum diceres. Quid jam dicis ? Annon contentuses ? C. Animum, quo penitus excideram, rursus addis audienti, materias ad nostrum opus necessarias tam vili pretio venales esse. Sed illud unicum me haud parum turbat, quod tantum temporis ad fixationem requiratur. Cætera omnia voto meo respondent. Sed brevius illud trium horarum, aut septem dierum opus expectassem. B. Quid mihi tecum est negotii, somniator ? num tibi nimis longum videtur spatium

tium illud temporis, quo tibi tam optimi, atque utilissimi fructus expectandi sunt? Quid sine temporis decursu te nacturum putas? Bona se sine temporis progressu offerre non solent, ut communi proverbio fertur. Interea munere tuo fungi potes, nullo alio labore indigens, quàm ut mane, & vesperi lampadem tuam inspicias, & videas, quomodo cum igne comparatum sit, Annon rustici etiam coguntur tempus suum expectare, quo terræ creditos & mandatos fructus iterum metant? Si antè hyemis adventum semina terræ inseverunt, ea repetere à terrâ citius non possunt, quàm sequente mense Augusto, qui ipsorum labores improbos remuneratur. Non tamen tanti temporis expectatio ipsos tædio afficit, patienter tempus mellis præstolantes. Idem tibi faciendum, qui si celerius tuos globulos excoquendi avidus es, celerius etiam voti tui compoti tibi esse licebit, nimirum fortiore igne tuam aquam sine intermissione cocturo, quâ in operatione, ob fortem, & indefinentem concoctionem, hæc molestia iterum accedit, quod aqua tua, sine intermissione in vapores, & fumum resoluta, semper minuatur, & tu semper novam affundere cogaris. Alterutro horum pro arbitrio tuo utere: mihi satis importunus, & molestus es. Tales discipulos tui similes in posterum institutioni meæ concedi nolim. An tu putas, si breve illud trium dierum, aut septem horarum opus mihi cognitum esset, me tibi è vesti-

vestigio revelaturum, & crediturum esse. Non tamen in eo gradu cognitionis verſor, ut me tantæ Artis Magiſtrum profitear. Tanti momenti res fieri poſſe credo; Eas me facere jam poſſe nego. Tu in nomine Dei abi, & cuncta diligenter, ac ſerio meditare: ſatis multa audiviſti; ut diutius tecum confabuler, temporis ratio mihi non permittit. Si unus aut alter error tibi moram objiceret, me ruſus convenire, & eâ de re compellare poteris. Deo te commendo, eumque precor, ut tibi & laboribus tuis benedictionem ſuam largiatur. C. Jam contentus ſum, nec ſcio quid amplius rogem. Illud doleo, quod tibi craſſo, & vervecino meo cerebro tantum moleſtiæ exhibuerim, atque adeò importunus fuerim: quo pacto tanta tua merita compenſem, neſcio: ea tibi Deus vita æternâ compenſet. Gaudio exultans domum redeo, meiſque lætum nuncium afferro. Deus ſemper nobis præſto ſit, ac nobiſcum maneat. B. A M E N.

C O R O L L A R I U M.

IN hoc Tertio Dialogo mentionem feci cujuſdam Aquæ Igneæ arcane, quæ fugacia, & immatura Mineralia, & Metalla maturare poteſt, ubi præcipuè Particularem Transmutationem ſpectavi. Sed quia Particularis Metallorum emendatio, non minus temporis ſpacium, & non minores, quam ipſum univerſale, impenſas re-

F 5

quirit,

quirit, Filiis Artis hîc, Universale Opus, Particulari prælatum, commendare volui. Quæ in hoc Dialogo, forte fortunâ omissa, præterimus, ea mei Quarti Ignis Arcani descriptio supplebit, quo Lectorem Benevolum remitto. Videbit, ibi, ac intelliget, quod maxima totius Operis pars, ipsiusque Operationis cardo versetur in vero vase, in Materia nostra est maturanda, & sine cujus cognitione, nullo unquam tempore, quidquam fructuosum effectui dari potest. Quod vas, cum omnes Philosophi tantâ curâ, & sollicitudine texerint, & tanta tenebrarum obscuritate obduxerint, malè, imò pessime facerem, si illud palàm faciendo, ex tenebris in lucem protraherem. Hoc solum indico, talem esse debere fornacem, & vas ipsum tale, ut Hermetis discipulo alicui, unâ horâ, omnes Chymicæ Operationes, nimirum Solutio, Putrefactio, Distillatio, Sublimatio, Cohobatio, Ascensio, Descensio, Circulatio, Inceratio, & Fixatio, in unâ fornaculâ, in uno vitro, & in uno igne, quæ omnia nonnisi unius quartæ partis, unius Thaleri impensis constare debent, sine omni vitrorum mutatione, aut admotione manus Operatoris, perfectè monstrari queant. Hæc quidem omnem totius Mundi fidem superant, sed non Glauberi fidem, cui satis est non solum credere, sed etiam posse facere, ut increduli etiam credant. NB. Quodam tempore rebus tantis, ac tam incredilibus mihi cum viro docto familiariter

riter confabulanti, ipse sequentes versus, in hanc
materiam quadrantes obtulit,

*Cognomen GLAUBERE tibi à FIDEN-
DO dederunt;*

*Rectius à meritis ex OPERANDO darent:
Scilicet objectum Fidei invisibile; sed Tu
Vix CREDENDA prius, arte VIDEN-
DA facis.*

F I N I S,

